

Naročnina

Dnevna izdaja

za kraljevino Jugoslavijo
mesečno 25 Din
polletno 150 Din
celoletno 300 Din

za inozemstvo

mesečno 40 Din

nedeljska izdaja

ce. ole. no v Jug.

slaviji 120 Din, za

inozemstvo 140 E

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rokopisi se ne vračajo, neizbrani
pisma se ne sprejemajo. Uredništvo
telefon št. 2050, upravnništvo št. 2328

SLOVENE

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov

i stoip. peti vrsta

maloglasji po 150

in 2 D, večji oglaš

nad 45 mm višine

po Din 2-30, veliki

po 3 in 4 Din, v

uredniškem delu

vrstica po 10 Din

a. Pri večjem g

naročilu popust

Izide ob 4 zjutraj

razen ponedeljka in

dneva po prazniku

Informativen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Lekovni
račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349
za inzerate, Sarajevo št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Slaba znamenja

Rim, januarja.

Nekaj že dolgo ni prav v državi italijanski. Mi smo že zadnjič pokazali na glavni vzrok, zaradi katerega se je v razdobju 1929-1930 pojavila v režimu gospoda Mussolinija neka nervoznost: to je nepovoljni položaj italijanskega gospodarstva, ki seveda v prvi vrsti prizadeva skrbni pridobitnim krogom.

Velika industrija in veliko bankarstvo, ki je fašizmu pripomoglo do zmage, ker je odvrnil nevarnost sovjetizacije dežele, se s tem ni mogel zadovoljiti, ker je pač od fašistične politike pričakoval veliko bolj važnega rezultata: socialnega pomirjenja Italije. Pokazalo se je pa, da veliki kooperativni načrt Mussolinijevega prijatelja Bottaja tega ni dosegel. Res je sicer, da ni niti še izveden, radi česar bi se utegnili naša sodba zdeti predrzna. Toda za udeleževanje takega načrta je pač v prvi vrsti potrebno dobro razpoloženje delavstva, ki pa že po desedanjim gospodarskim in socialnim politiki fašizma niti malo ni pridobljeno za režim. Prvič je fašizem vsaj v neki meri nujno potrebno svobodo strokovnega gibanja in organizacije delavstva skrčil na popoln nič, drugič pa je tako njegova ostala notranja kakor zunanja politika povzročila krizo gospodarstva, ki ima za posledico znižanje mezd in naraščajočo brezposelnost. Dalekovidnim pridobitnim krogom, ki sicer povsod radi vidijo krotitev delavskih zahtev, toliko efekt fašistične socialne politike ni pegovali in tudi biti ne more. Saj se s tem prevratna razpoloženja in stremjenja neposredno množice le krepe, na drugi strani pa je taka »miserna plebs« vse kaj drugega kot dober produktivni faktor. Razen tega je po gospodarski krizi veleindustrija in veletrgovina naravnost prizadeta. Ostri notranji in zunanji kurz pod g. Mussolinijem ima po mnenju teh krogov, ki je gotovo utemeljeno, za posledico, da zadevajo italijanski velekapitalisti na velike težkoče, kadar iščejo v inozemstvu kredita in razpečavanja. Če pa sta velekapitalizem in delavstvo v stiski, trpi enako, če ne še več, srednji stan.

To nezadovoljstvo italijanskega prebivalstva se obrača v prvi vrsti proti tako zvanim »fašistom prvega dne« ali ure, ki so nasilni in podpihivalci imperialistične zunanje politike in terorja v notranjščini. Jeseni lanskega leta se je zdelo, da bi bilo mogoče vpliv teh fanatikov, med katerimi je najmočnejši znani požigalec slovenskega Narodnega doma v Trstu, Giunta, streti ali vsaj oslabil. Mussolini sam, pod katerega energijo na zunanji se skriva zelo labilna in trenutnim impresijam nenavadno podvržena ter k ekstremom na obe strani nagnjena duševnost, se je že nagibal k zmernejši politiki, ki naj bi utrdila položaj in veljavo Italije v zunanjem svetu in njeno gospodarstvo učvrstila. To tembolj, ker je v Angliji prišla na krmilo stranka, ki je tako fašističnemu imperializmu kakor njegovim notranjim metodam vse nekaj drugega kot prijazna, in ker se Francija po čedalje bolj obrisuje kot dober sosedstvu z Nemčijo osvobojuje svoje največje skrbi na svetu. Vse to, zmernih krogov v Italiji ni vzpodbujalo samo k temu, da so priporočali sporazum s Francijo, ampak zagovarjali tudi vpostavitve dobrih odnosov z Jugoslavijo. Podporo so imeli tudi v fašistični stranki sami, kjer skupina bivših »nacionalistov«, ki jih vodi bivši minister Federzoni, pa se po svoji pridružitvi fašističnim prevratnikom leta 1922. niso s »fašisti prve ure« popolnoma stopili. To krilo je sicer nacionalno prav tako skrajno usmerjeno kot fašistični fanatiki, je pa politično bolj uvidevno in razpolaga z boljšo inteligenco.

Tako je prišlo do tega, da je državni vodja sam lanske jeseni napovedal velik in temeljen preokret svoje politike pa že dal v časopisju natisniti članke, ki naj bi napravili razpoloženje za tako nepričakovano notranjo revolucijo. Odkrito se je pisalo, da je fašizem kot stranka svojo nalogo izpolnil, da se ima počasi od države popolnoma absorbirati in vanjo kot ustvarjajoč, kot vsi drugi podrejen element urediti. Ne da bi se o tem pisalo, se je napovedovala tudi odprava izjemnih zakonov v zaščito fašistične stranke in posebnega tribunala v Rimu kakor tudi amnestija za politične vjetnike, konfiniranje in tudi za tiste emigrante, o katerih se more predpolagati, da se bodo prisposobili režimu g. Mussolinija.

Nekaj časa je nastala na to zlovesča tihota. Potem so naenkrat tisti listi, ki so naravnost službeni organi stranke, začeli te napovedi kot »neutemeljene fantazije« pobijati in prehajati v nek nervozen, če ne naravnost

Kraljev govor posavskim kmetom

V nedeljo se je poklonila kralju večja skupina posavskih kmetov, med katerimi sta tudi bila posinovljenec Stjepana Radića in njegov brat. Zastopniki belgrajske občine so se peljali hrvatskim kmetom nasproti do Vinkovcev in se nato z njimi skupno pripeljali v Belgrad, kjer so bili navdušeno sprejeti. Popoldne so bili Posavci sprejeti na dvoru. Kralja je nagovoril Tomo Radić, brat Stjepana Radića. Nato je izročila kmetica Marija Šaltušić darove kralju in princem. (Govore vseh je že objavil včerajšnji »Slovenski list«, ki je tudi obširno poročal o sprejemu Posavcev.)

Hrvatskim kmetom se je nato zahvalil kralj s tem govorom:

»Dragi moji Posavci!

Posebno drago mi je, da vas morem pozdraviti v svojem domu in da čujem vaše izjave vdanosti in vernosti, vas dragi bratje kmetje Hrvati, ki vas kakor ostale seljaške brate vaše iz vse države in vse kraljevine odlikuje zdrava razsodnost, marljivost in narodna zavest ter privrženost kralju in domovini. Zelo sem ganjen po vaši nameri, da v večni spomin na delo velikega kralja postavite viden spomenik v svojem kraju. Vaše in vsega naroda pravilno pojmovanje mojih namer je olajšalo delo kraljevske vlade za izpolnitev naloge, ki sem ji jo dal. Po končani ureditvi državne uprave in uspešni ozdravitvi splošnih prilik in razmer v državi bo moja vlada v bodoče še bolj poklanjala vso pozor-

nost krepljenju in razvoju občega narodnega gospodarstva, v prvi vrsti poljedelstva, te najvažnejše panoge narodnega življenja. Moje stremjenje bo, da se bo kraljevska vlada tudi v bodoče pri svojem delu ravnala po načelih najpopolnejše pravičnosti, enakosti in zakonitosti. V imenu svojem in v imenu kraljice se vam zahvalim za lepe darove, ki jih bova hranila kot drag spomin in dokaz ljubezni in privrženosti, s katero jih prinašate. Nesite moj kraljevski pozdrav na svoje domove in dragemu narodu v vaših krajih. Vztrajajte še dalje pri delu za dobrobit naše drage domovine — Jugoslavije. Vrnite v njeno moč in veličino in njeno nerazdeljivost! S temi željami vas pozdravljam. Živel!

Posebna deputacija kmetov je nato pozdravila še predsednika vlade, ki se je zahvalil deputaciji s tem govorom:

»Dragi bratje!

Zahvalim se vam za prisrčne pozdrave in lepe izjave. Z zadovoljstvom sem poslušal vaše besede in zagotoviti vas morem, da imajo vse naše delo in vsi naši naporji samo en smoter: obče dobro naroda. Znano vam je iz manifesta z dne 6. januarja prejšnjega leta, da je kraljeva želja, naj naš narod živi v miru in brez strankarskih bojov. V ta namen je potrebna ljubezen in medsebojno zaupanje. S to željo vas pozdravljam. Živel!

Nato so delegati posamič povedali ministrskemu predsedniku svoje želje in želje svojih krajev. Ministrski predsednik je bil z njimi v pogovoru polno uro.

Haaška konferenca zaključena

Po 24 urnem pogajanju bil dosežen načelen sporazum o vzhodnih reparacijah — Uspeh dr. Beneša

Haag, 20. jan. (Tel. »Slov.«) Slovesna otvoritev zaključne seje, ki je bila določena na 10.30 dopoldne, se je morala v zadnjem trenutku odgoditi na popoldne, ker so bili zastopniki velikih upniških držav po doseženem načelnem sporazumu ves dopoldan zaposleni z redakcijo besedila zaključnega protokola.

Zastopniki velikih držav in male antante so se v soboto zvečer dolgo v noč posvetovali z madjarskimi zastopniki o ureditvi vzhodnih reparacij. Pozno ponoči je prišlo do sporazuma. Tudi s Češkoslovaško je prišlo po dolgih razpravah do sporazuma. Anuiteta češkoslovaškega osvobodilnega dolga se je od 11 milj. znižala na 10 milj. mark. Razen tega je dosegel dr. Beneš še drug uspeh, ki je za Češkoslovaško bolj političnega načelnega, kakor finančnega pomena: Upniške države so namreč priznale Češkoslovaški priznavalni delež pri vzhodnih reparacijah v višini 1%, s čimer je Češkoslovaška postala tudi sama reparacijska upnica, kakor ostale dve državi male antante. Pripomniti je, da je Češkoslovaško pri reparacijskem deležu in pri zmanjšanju osvobodilne takse podpirala Italija.

Tudi z Avstrijo in Bolgarsko se je dosegel načelni sporazum, ki spada v okvir nove ureditve vzhodnega reparacijskega vprašanja. Navedena seja je bila ena najdaljših nočnih sej na mednarodnih konferencah, na kateri se je izvršilo ogromno delo.

Pogajanja z Madjarsko so trajala neprestano že 24 ur. Udeleženci se niso razšli, dokler se ni pokazalo upanje, da bo prišlo do načelne rešitve. Opolnoči je dal prinesiti predsednik komisije Loucheur sandwicha in druga okrepčila. V zgodnjih jutranjih urah je bila čisto kratka pavza. Šele okoli 10 dopoldne se je doseglo načelno soglasje, nakar so zastopniki male antante, velikih upniških držav in Madjarske zapustili sejo, da se morejo par ur naspati. Bila je mučna slika, ko so ostareli državniki in politiki po obilnem delu utrujeni zapuščali

grozilen ton. Najhujši je bil ravno Giunta »Popolo di Trieste«. O »vodji« se je pisalo, da se njegove namere napačno tolmačijo, vodja pa je popolnoma molčal, dokler ni zagledal dneva njegov edit in se je čul njegov, iznova vse presenečujoč »veliki govor«, da s tako reformo ne bo nič. Ne samo to; veliki svet se je še bolj pofašistil; ministrstva, ki jih je imel dozdaj skoro vsa v rokah Mussolini sam, ker nikomur ni zaupal, je vodja sam razdelil najpravejšim fašistom in režim se je le še poostiril. Kaj se je bilo zgodilo? Nič manj ko to, da je gospod Giunta organiziral odpor proti »duceju« in zbral svoje tovariše, ki so zagrozili z uporom milice. To je bila zelo rasna zadeva, o kateri je iz-

razpravno dvorano z omahujočimi koraki. Vendar pa se bodo posvetovanja v madjarskem vprašanju danes dopoldne nadaljevala, pri čemer gre pa samo za ureditev nekaterih postanskih vprašanj.

Zaključna seja

Haag, 20. jan. (Tel. »Slov.«) Zaključna seja haaške konference se je začela ob 16.30. Javna poslopja so bila okrašena z zastavami in na notranjem dvorišču poslopja je igrala vojaška godba. Do zadnje minute pred otvoritvijo se je še vedno vršila razprava o vzhodnih reparacijah. Sejni red je nekoliko spremenjen, ker manjkata Tardieu in Briand. Delegati so videti zelo utrujeni, vendar je razprava zelo živahna. Haaški zaključni protokol ima 12 prilog.

Ob 16.40 je predsednik Jaspas z udarci klavira otvoril sejo. Najprej je prečital zaključni protokol, med tem pa so še vedno prihajali in odhajali strokovnjaki z debelimi svežnji spisov in govorili med seboj, tako da je moral Jaspas prositi za mir. Titulescu je moral vidno utrujen med čitanjem zapustiti dvorano. Po prečitavanju se je dvignil češkoslovaški delegat Osusky in izjavil, da se hoče Češkoslovaška po tem doseženem sporazumu odreči vsem pravicam iz versailleske mirovne pogodbe. Nato je pripomnil, da ni še razčiščno vprašanje, da se nemški državljani odrečejo odškodnini radi likvidirane imetja. Slično izjavo se mu je pridružil potem portugalski delegat Ulrich. Nato je prosil predsednik Jaspas prisotne, da podpišejo zaključni protokol po vrstnem redu, kakor sedijo. Najprej pa se je protokol predložil v podpis nemškemu delegatu dr. Curtiusu. Ko je podpisal prvi spis, se je prvič posvetila luč fotografom. Nato so se spisi po vrsti podajali od delegata do delegata, da so podpisovali. Med tem časom je na dvorišču igrala vojaška godba.

V zaključnem govoru je potem izvajal Jaspas, da so se zastopniki držav sestali v Haagu.

vedelo inozemstvo šele v novembru lanskega leta. Gospod Mussolini se je udal in politika sosedne kraljevine se giblje naprej v svoji prvotni smeri. V Rim pa se sklicujejo tajniki »ad. audiendum verbum«. Velik del tajnikov se je izmenjal z »razboritejšimi in zanesljivejšimi« strankarji. Napoveduje se zopet »generalno čiščenje« stranke. Tajnikom se je naročilo, da imajo z vsemi silami pobijati »defetizem«, ki ga ne razširjajo samo zlobojni sovražniki fašizma, ampak tudi nerazumni in maloverni fašisti, kakor se izraža pravoverno in v izrazih malo izbirčno snoparsko časopisje.

Če je ta razvoj v korist Italije, pa je drugo vprašanje.

da izvršijo največje delo končne likvidacije vojne. Nizozemska si šteje v čast, da je njen ministrski predsednik vodil razprave. Dalje se je zahvalil nizozemski kraljici, njeni vladi in mestu Haagu za gostoljubnost ter vsem delegatom in strokovnjakom za krepko sodelovanje. Nato je kratko orisal potek obeh haaških konferenc, na katerih je po 15 mesecih prišlo do končnega pozitivnega uspeha. Predloženi zaključni protokol je veliko delo medsebojne sprave in obenem dokaz zaupanja v bodočnost. Srečni uspeh dela konference je v tem, da je ustvarjen reparacijski mir.

Akt podpisovanja je trajal nad pol ure. Nato je Jaspas zopet s klavirnim udaril po mizi in podelil besedo angleškemu finančnemu ministru Snowdenu.

Hrv. kmetje na grobu Neznane vojaka

Belgrad, 20. jan. AA. G. Josip Cevar, kmetovalec iz Dugega sela, srez Dugoselski, bivši predsednik krajevnega in sreskega odbora bivše HSS, je imel danes na grobu neznane junačka naslednji govor:

Naš velik junak!

Zadivljeni od tvojega junaštva, trpljenja, muk, vere in moči prihajajo k tebi, da se ti poklonijo domači in tudi slavni vojskovodje in velikani. Poklonile so se tebi tudi vse naše banovine. Sedaj smo prišli k tebi tudi mi hrvatski seljaki, da se ti poklonimo in zahvalimo. Ti si bil naš brat, toda tvoje ime ni zabeleženo v zgodovini. Ni nam znano, iz katerega sreza in okrožja si. Ne vemo za vas, kjer si shodil, niti za majko, ki te je rodila. Ti si neznan, neznani in skromen, toda ti si junak. Ti si zgrabil za puško, da braniš svojo domovino in še več: da osvobodiš brate, ki še niso bili svobodni, da vse brate ene majke ujediniš. Mučil si se, gladoval si, zmrzoval si, prešel si albansko Golgoti, bil si ranjen, toda ponovno si pograbil za puško in prišel v rove, medtem ko je še curjela kri iz starih ran in ko je s tvojim, v zgodovini brezprimernem junaštvom zmagala pravica, tedaj so zaorili klici slave in zahvalnosti tebi od osvoboditelj in ujedinenih bratov. Ti pa si ostal skromen in neznani junak. Ti, narodni junak, si ustvaril to našo veliko državo, našo drago Jugoslavijo, tvoji pravilni hrabrosti gre zasluga, da smo ujedineni. Tebi, simbolu našega narodnega junaštva, trpljenja, vztrajnosti in vere, tebi, o narodni junak se klanjamo in tvoj grob posipamo s cvetjem in solzami hvalečnosti: nad tvojim grobom in grobovi stotisočev tvojih bratov, hrabrih srbskih vojakov in jugoslovanskih dobrovoljcev, razsejanih ne samo na Veterniku, Dobrem polju, Kajmakčalanu, Crnem vrhu, ampak celo na Muramu, Dodrudžu, žarki Afriki, Krfu in otoku Vidu — otoku smrti! Med solzami in cvetjem ti dajemo svojo zaobljubo:

Zaslужil si, da se ti poklonimo tudi mi, hrvatski kmetovalci, tvoji bratje, in se ti prisegamo, da bomo s svojimi življenji branili svojo zemljo, ki si jo ti osvobodil, in da bomo z žulji svojih kmečkih rok odbili vsak napad od zunaj ter v prah zdrobili vsakega drzneža, ki bi znotraj le poskušal, da razbije, kar si ti ustvaril. Naj ti bo hvala in slava!

Hrvatska pevška zveza ne bo likvidirala

Zagreb, 20. jan. (Tel. »Slov.«) Včeraj se je vršil občni zbor Hrvatske pevške zveze. Sklenilo se je, da zveza nadaljuje z delovanjem v vseh svojih organizacijah. V doglednem času se bo sklicala seja zvezinega odbora, ki bo sklepala o izvedbi prireditve festivala Hrvatske pevške zveze. Z ozirom na te sklepe so neresnične vesti o likvidaciji Hrvatske pevške zveze.

Deputacija bivše HSS odide v Belgrad

»Vreme« in zagrebški listi obširno pišejo, da se pripravlja nova 1000 članska deputacija za Belgrad, ki bi sestojala iz članov bivše HSS in HFSS.

Ponesrečen samomor

Sušak, 20. jan. (Tel. »Slov.«) V cerkvi na Sušaku je izvršila neka gospa Belussi poizkus samomora. Pred kipom sv. Antona je sprožila v prvi strel iz revolverja. Ker pa je slabo merila, se ni pogodila v srce. Težko ranjena je šla iz cerkve, in pričela klicati na pomoč. Nato se je zgrudila na tla. Rešilni oddelek jo je prepeljal z avtomobilom v reško bolnišnico. Njeno stanje je nevarno.

Usoda pacifizma

Francosko-nemško zблиžanje — Remaïque o vojni — Panevropa — Marinelli o pacifizmu

Paris, sredi januarja.

V Parizu obstoje že dolgo časa tako zvane svobodne tribune, ki prireajo vsak teden javna zborovanja, na katerih se obravnavajo vsa aktualna vprašanja. Občinstvo na teh zborovanjih je zelo pisano in tako komunisti ko rojalisti prihajajo na ta zborovanja. Večkrat pride radi tega do hudih prepričkov, ki pa jih spretnost predsednika hitro poravnava. Največji taki organizaciji sta »Le Faubourg«, ki jo vodi pisatelj Leo Poldes, in pa »La Maieutique«, ki je pod vodstvom instituta socialnih znanosti.

»Le Faubourg« je zadnjič priredil javno diskusijo o pacifizmu, na katerem bi kot glavna govornika morala nastopiti princ Galicin, ki si je nadel nalogo, da ustvari mednarodno desničarsko pacifistično gibanje, in pa Arnold Reichberg, nemški veleindustrialec, ki je pred meseci igral v Berlinu veliko vlogo, ko je Stresemann izdal javnosti, da i nemški desničarji iščejo zvez s Francijo, v prvi vrsti za ustvaritev vojaške zveze proti Rusiji. Reichberg žalibog ni mogel priti, ampak je poslal dolgo izjavo in tako se je tudi princ Galicin moral javiti bolnega.

Leo Poldes je najprej prebral najsilnejše odstavke iz nedavno izšli knjig Ernesta Maria Remarquea: »Im Westen nichts neues«, iz Ludviga Renna »Der Krieg«, Ernesta Gläserja in drugih. Vsi strašno obtožujejo nečloveštvo vojne. Po teh silnih izjavah bivših bojevnikov svetovne vojne je na mestu vprašanje, ali bi bivši bojevniki v slučaju vojne znova korakali na fronto. Poldes se je obrnil naravnost na Remarque in ga vprašal za mnenje. Remarque mu je poslal izjavo, ki jo je Poldes prebral in ki izven nekako sledeče: »Jaz sem miroljuben, toda nisem pacifist. Če bi prišli Francozi danes v Westfalijo, bi se jaz znova priglasi k vojakom in bi jutri odpotoval na fronto.« Izjava avtorja knjige, ki je v zadnjem času gotovo dosegla eno največjih naklad, je silno presenetila. Je-li pacifizem sploh izvedljiv?

Nato je bila prečitana dolga izjava Arnolda Reichberga, ki je poslal svoje predavanje napisano. Arnold Reichberg je v francosko-nemškem zблиžanju igral veliko vlogo. Že leta 1925 je s takratnim ministrskim predsednikom Poincarejem vodil razgovore za francosko-nemško antanto. Toda takrat je Poincare imel veliko večino v parlamentu in je Reichberga odklonil. Ko je Francija v letu 1926 radi kartelistične zavožene politike prišla v silno finančno stisko, se je Reichberg v pogajanjih s Poincarejem srečilo ustvariti temelj za ustvaritev francosko-nemških trustov. Politično pripada Reichberg nemškim nacionalistom Westarpovega krila.

Reichbergu je bilo stavljenih več vprašanj, na katere odgovarja nekako sledeče: Prepričan sem, da evropskega zблиžanja ne morejo izvesti samo levičarski elementi, ampak da je zato treba pridobiti tudi nacionaliste. Za to je nedavno prišel v Berlin pariški poslanec Paul Reynaud, ki je imel razgovore z nacionalisti kot zastopnik francoskih nacionalistov. Paul Reynaud pa je govoril tudi s socialdemokrati in s centurmom. Kar se tiče trustov, ki smo jih v zadnji dobi ustvarili, morem izjaviti, da organizirajo Evropo za borbo proti Ameriki. Zato je njih naloga storiti to, česar posamezne vlade ofielno ne morejo storiti. V iskreno zблиžanje med Anglijo in Ameriko ne verujem, ker to preprečuje položaj angleške industrije. Prepričan sem, da se bo Anglija slej ko prej morala pridružiti francosko-nemški gospodarski zvezi, tako da bo izven Evrope ostala ameriška in boljševiška zajednica. Francozi in nemški nacionalisti nismo ustvarjali vojaške zveze proti Rusiji. Boljševizem je največja nevarnost za Evropo. V Nemčiji je trenutno 20 milijonov ljudi, ki jih Nemčija ne more več rediti, a v Angliji jih je 30 milijonov. Edino Francija še lahko redi svoje sinove. V Evropi je 60 milijonov ljudi, ki ne morejo človeško živeti, a umreti ne marajo. Tehnica Evrope je pa v Aziji in to tehniko imajo v rokah boljševiki. Ali naj zaradi boljševiškega režima v Moskvi pogine 60 milijonov ljudi v Evropi? S tem, da je Moskva zaprla Evropi pot v Azijo, ko je ustrahovala Kitajsko in vodi upor v Indiji, je Moskva že v vojnem stanju z ostalo Evropo. V Aziji se odigrava usoda Evrope. Republikanski režim v Nemčiji ni zasiguran. Finančni položaj Nemčije je strašen. Poljedelstvo je uničeno in vlada kmalu ne bo imela dovolj denarja, da vzdržuje dva milijona brezposelnih. Če kriza ne neha, se je bati nove državljanske vojne. Povratek monarhije je nemogoč, ker dinastija ne razpolaga s kakim simpatičnim pretendentom. Možna bi bila ali fašistična ali boljševiška diktatura, oboje pogubno za Francijo in Evropo. V slučaju nove vojne sem prepričan, da bi vsi Nemci kot en mož korakali proti komurkoli. Velikanska večina nemškega naroda ne mara versajškega miru. Vsa politika levice, ki ga priznava, je samo diplomatska gesta.

Ostre in dvoilične izjave Reichberga so pri Francozih silno užgale. Predsedniku je bilo težko vzdržati red med poslušalci, kjer so se že prerivali nacionalisti in komunisti.

Nato je govoril nacionalist Cameuquert: Gospod Reichberg je predstavnik aluminija in kadar on govori, je aluminij, ki govori. Kaj hočete, svet obvladuje neki historični determinizem, proti kateremu človeštvo ne more nič. Če pride do vojne, sem prepričan, da bodo vsi Francozi šli na fronto, kakor g. Reichberg isto pravi o Nemcih. Ponovilo bi se isto, kar se je zgodilo leta 1914.

Odgovarjal mu je dr. Knoch iz Kölna. Reichberg pravi, da bi vsi Nemci šli na fronto. Jaz pa pravim, da ne bi šli. V Nemčiji se vodi kampanja, kjer stotisoči in stotisoči podpisujejo izjave, da v slučaju mobilizacije ne gredo več na fronto. Ves aluminij celega sveta ni vreden niti enega človeškega življenja. Spas človeštva ni v gospodarskem, temveč moralnem zблиžanju človeštva.

Za njim je govoril Georges Valois, predsednik francoske republikanske sindikalne stran-

Pričetek londonske konference

(Od našega posebnega londonskega dopisnika.)

London, 18. jan. (Izv.) Pomorska razorožitvena konferenca, ki jo bo v torek svečano otvoril kralj Jurij, je praktičen dokaz sile onega mirovnega razpoloženja, ki sili k takim pogajanjem, pa čeprav ne bi konferenca dosegla zaželenega rezultata. Po neuspešnem ženevskem poizkusu pred dvema in pol leti, ko se je napetost med dvema največjima pomorskima silama, med Britanijo in Združenimi državami znatno poostila, je bil potreben Briand-Kellogov pakt, da pomiri duhove in da dokaže nujnost in možnost sporazuma. Brez dvoma je velika zasluga predsednika angleške vlade g. MacDonalda, da je v tem trenutku in baš v London sklical pomorsko razorožitveno konferenco. Treba pa upoštevati tudi to, da se sestanejo angleški, ameriški, japonski, francoski in italijanski delegatje v času, ko se uveljavljajo popolnoma nove okoliščine v svetovni zgodovini. Ti so sedaj zastopniki petih največjih sil, ki so podpisale m'rovni pakt, s katerim se javno in ofielno obsoja vojna. Po zaslugi velike misli, ki se je porodila v Parizu, ki se je sprejela v Washingtonu in od tod zajela vse civilizirane zemlje, se vrši pomorska konferenca leta 1930. v ozračju, v katerem se vojna smatra za premagljivo zlo. Težkoče in razlike v mišljenju s tem še niso odstranjene, toda državi, ki sta najbolj zainteresirani v tem vprašanju, pričenjate sedaj pogajanja pač z neprimerno večjo vero in upanjem na uspeh, kakor je to bilo mogoče leta 1922. v Washingtonu ali leta 1927. v Ženevi.

Znano je, da je po washingtonski konferenci bila Velika Britanija (in podobno tudi Japonska) prisiljena, da pomnoži število svojih velikih križark, da ne zaostane za Ameriko. Leta 1926 je gotova skupina v Ameriki vodila veliko in močno propagando za še večjo pomnožitev ameriškega brodograja. S to propagando pa je bilo združeno prepričanje, da mora med Angleško in Ameriko priti do vojne.

Naslednje leto se je na predlog predsednika Coolidge-a sestala trojna konferenca za

razorožitev v Ženevi. Francoska in Italija sta odbili svojo udeležbo na konferenci, ker nista verovali v praktično možnost pogajanj, če se ta vrše v ozračju nezaupanja in tekmovanja. V resnici so se tudi angleški, ameriški in japonski delegati razšli, ne da bi kaj dosegli.

Danes imamo čisto drugo sliko. Z veliko potezo izreka Velika Britanija že naprej svojo pripravljenost, da zniža število svojih križark od 70 na 50. Pripravljena pa je tudi, da ustavi graditev velikih oklopnih. Znano je, da ameriško javno mnenje favorizira gradnjo velikih oklopnih in v tem je prva razlika v mišljenju. Toda na drugi strani je g. Hoover izjavil, da je Amerika pripravljena, da se pogaja tudi o najbolj drastičnem zmanjševanju brodograja. Pa tudi Japonska že pristaja na to, da zniža število svojih velikih bojnih ladij. Zgled dobre volje, ki ga daje Velika Britanija, naj bo jamstvo za dejanski uspeh te konference, ker je na vse zadnje vendar Velika Britanija edina velesila, katere obstoj je odvisen le od njene sile na morju.

Tu se misli, da so tudi druge pomorske države, čeprav niso zastopane na londonski konferenci, zelo interesirane na njenem poteku in njenih končnih rezultatih.

Angleški admiral Dewar, ki velja kot eden najboljših strokovnjakov angleške mornarice, je izjavil danes Vašemu dopisniku, da so pomorske potrebe vsake države tako različne, da se niti na tej konferenci ne more izdelati za vsako državo šablonski pomorski program. N. pr. predlog, da se popolnoma odpravijo podmornice — ki jih imenuje g. Briand obrambno orožje revnih — bi znatno otežkočilo delo londonske konference.

Admiral Dewar je v nadaljnjem pogovoru dejal, da je sicer mornarica Jugoslavije majhna, vseeno pa je pomemben faktor v jadranskem morju. Tako mora Jugoslavija vsled lastnih interesov in pa po višini ogrožanja od drugih držav upoštevati v svoji zunanji politiki tudi pomorske interese.

Prva pogajanja

London, 20. jan. (Tel. »Slov.«) Prvi nastop londonske pomorske razorožitvene konference, ki jo bo v torek ofielno otvoril s govorom angleški kralj v dvorani zgornje zbornice, je bil sprejem vseh delegatov v buckinghamski palači. Posvetovanja bodo najbrže trajala nad dva meseca. Sprejem pri kralju in ofielna otvoritev konference bosta prva dva politična čina angleškega kralja po njegovi bolezni.

Najmočnejša na konferenci je ameriška delegacija, ki stanuje v dveh hotelih in si je najela tudi hišo v San Mooreju, da bodo člani tam lahko ob koncu tedna igrali svoj golf. Francoska delegacija je skoro ravno tako močna in stanuje v Carltone-hotelu, kjer je prej stanoval maršal Foch. Japonci stanujejo v Venor House blizu svojega poslaništva, Italijani pa v hotelu Claris. Američani imajo s seboj aparate za hitro brzojavljanje, ki so neposredno spojeni s transatlantskim kablom, imajo lastne telefonske centrale in najnovejše pisalne stroje. Konferenčni stroški Američanov se cenijo vsak dan na 3000 dolarjev.

London, 20. jan. (AA.) Snoči sta Tardieu in Briand posetila Stimpsona. Razpravljali so o splošnih pogojih in o načinu razorožitvene konference, ter o običih pogledih na razorožitveno vprašanje.

London, 20. jan. (Tel. »Slov.«) Prvi triurni razgovor med MacDonaldom in Stimsonom je pokazal, da niti intelektualna povzročitelja londonske konference, to je londonska in washingtonska vlada, nista med seboj na jasnem o delovanju konference. Stimson je moral koncem tedna z dolгими brzojavkami zahtevati od Hooverja pojasnil, koliko se sme odstraniti od taktičnih predpisov predsednika Hooverja, da bi se sporazumel z MacDonaldom o njegovem ustnem predlogu glede vrstnega reda razpravnih predmetov.

ke. Stranka se šele ustanavlja in še nima večjega števila pristašev. Georges Valois je bivši predsednik francoske enotne organizacije bivših bojevnikov. Izjavljal je nekako sledeče: Ko sem bil predsednik organizacije bivših bojevnikov, sem dvakrat govoril z Reichbergom. Obakrat mi je predlagal, da naj z nemškimi bivšimi bojevniki ustvarimo zvezo za skupno borbo proti Rusiji. Odklonil sem obakrat. Ne verujem v boljševizem, toda poznam trenutno razpoloženje v Rusiji. Ta sistem se ne bo vzdržal, toda vem, da ruska mladina ne boži, temveč gleda z entuziazmom na bodočnost v Rusiji. Odklanjam sodobno koncepcijo Panevrope, zato ker je to združjenje kapitala proti delavcem. Leta 1925 sem v Reimsu izdal proglas, da se ustanovi panevropski delavski pokret bivših bojevnikov, ki bo organizacijo Panevrope izvedel proti kapitalističnim mogotcem. Za ta okle so me odžagali s predsedstva organizacije bivših bojevnikov.

Nato je Poldes zaposlil navzočega italijanskega pesnika Marinettija, da poda svoje mnenje. Marinetti, ki je član kraljeve italijanske akademije, je intimen prijatelj Mussolinija. Mudi se v Parizu, kjer je imel bombastično predavanje o svoji pesniški karieri. Vse je bilo radovedno na Marinettijevo izjavo. Izjavil je kratko sledeče: Zemlja in človeštvo sta zvezana v nerazdružljiv krog. Zemlja se včasih preveč vzpne in takrat eksplodira. Tako tudi človeštvo včasih eksplodira in je vojna le misteriozen izraz tega izbruha. Zemlja in človeštvo sta

zvezana v misteriozen kolobar, ki nas družijo in iz katerega ne moremo — mogoče je tudi prav tako.

Nikdo ni pričakoval take izjave. Cameuquert je takoj odločno pozval Marinettija odločno, da naj odgovori jasno. Toda Marinetti ni odgovoril. Odgovoril pa je pisatelj Leclerc, župan svetovnega letovišča Aix-les-Bains, ki je odgovoril sledeče: »Govoril sem nedavno s kritikom Arthurjem Schneiderjem, ki je potoval po Italiji kot odločen nasprotnik fašizma. Žalibog, da ne smem reproducirati besed Mussolinija, ki jih je Mussolini govoril o pacifizmu g. Schneiderju. Mussolini je za pacifistično sodelovanje narodov na podlagi realnosti. Tukaj se je govorilo, da-li bodo ljudje šli v slučaju vojne na fronto. Mišlim, da je vprašanje postavljeno napačno. Zamislite si, da se v Parizu ustoliči vlada blaznežev, ki bi komandirala ljudem, da morajo hoditi po glavah. Mišlim, da bi v dveh dneh izbruhnila revolucija, ki bi pomedla režim. Ravno tako je treba človeštvu, da onemogoči izbruh blaznosti človeštva z realnim delom za uveljavljanje demokratičnega sožitja narodov. Imamo Društvo narodov v Ženevi, ki je realna institucija za uveljavljanje miru in človeštvu. Namesto samega uveljavljanja juridičnih načel mednarodnega sožitja, naj se uveljavi princip morale in vesti. Človeštvo je danes v stanju, to nuditi.«

Kratka, a zanimiva slika o mišljenju zapadne Evrope.

Danes se sestane angleški parlament

London, 20. jan. (AA.) Jutri se sestaneta obe angleški zbornici na zasedanje, ki je bilo objavljeno meseca julija. Zbornici je predložen obširen delovni program, ki obsega 10 važnih zakonskih načrtov. Ker je ministrski predsednik prezaposlen s pomorsko razorožitveno konferenco, bodo voditelji opozicije nekoliko počakali z generalno debato, do katere imajo pravico. V odsotnosti ministrskega predsednika MacDonalda bo zastopal vladu pri zborničnih debatah zakladni minister Philipp Snowden. Snowden se vrne jutri iz Haaga in se bo takoj po svojem prihodu posvetil parlamentarnim dolžnostim.

Portugalska vladna kriza

Lizbona, 20. jan. (AA.) Polkovnik Passos Souza je odklonil ponudbo, naj bi sestavil novo vladu. Zato bo predsednik republike poveril to nalogo generalu Domingosu Oliverii.

Konflikt med Bolivijo in Paragvajem

Assomption, 20. jan. (AA.) Ministrstvo zunanjih zadev poroča, da je 17. januarja oddelek bolivijske vojske napadel vojaško postojanko Paragvaja na otoku Pei. Pri tem spopadu je bil ubit en paragvajski vojak. Paragvajska posadka je nato razpršila napadalce.

Letalske nesreče

Palm Beach, 20. jan. (AA.) Letalo, ki je hotelo večerjati pristati na okoliškem letališču, je padlo iz višine 150 m v jezero Worth. Pilot William Lingley in dva mehanika sta se ubila, dva potnika pa hudo ranila.

Razne vesti

Rim, 20. jan. (Tel. »Slov.«) Pri poizkusu, da bi dosegel letalski hitrostni rekord, se je na Gardskem jezeru smrtno ponesrečil ital. kapitan Dal Molino, eden najboljših pilotov italijanske vojske.

Johannisburg, 20. jan. (AA.) Tekom spopadov med domačini in priseljenci je bilo 12 oseb ubitih, 29 težko ranjenih.

Beakley, 20. jan. (AA.) Pri eksploziji tukajšnje rafinerije Litybrook je bilo 8 delavcev ubitih, 4 pa so bili ranjeni.

Newyork, 20. jan. (AA.) Po poročilu iz Tampica sta bila tamkaj umorjena dva prohibicijska agenta, ko sta hotela udreti v neko privatno stanovanje, kjer so se zbirale sumljive osebe.

London, 20. jan. AA. Zrakoplov »R 3« se je ob 15. uri vrnil iz Cardington po daljšem, uspešnem križarjenju nad angl. otočjem.

Zanimanje franc. Afrike za naše proizvode

Belgrad, 20. jan. (AA.) Po informacijah belgrajske trg. zbornice je opaženo v zadnjem času v francoskem delu Afrike živahno zanimanje za proizvode iz naše države. Poleg silnih količin cimenta, ki jih potrebujejo v Dakarju, kjer bo francoska vlada zgradila veliko moderno pristanišče, se na teh afriških tržiščih zelo zanimajo zlasti za naše poljedelske proizvode, za sladkor, škrob, slamo pšenice in rži, za suhe slive, svinje, podplate, tkanine, copate itd. Olajšave za uvoz teh predmetov v teh krajih Afrike so v tem, da sploh ni carinskih tarif in drugih taks, ker take taksne tarife in carine sploh ne obstajajo za uvoz v francoske kolonije.

Vesti iz Hrvatske

Zagreb, 20. jan. (Tel. »Slov.«) Jugoslovanska akademska čitalnica je imela večerj glavni občni zbor, ki je bil zelo buren, ker so člani odbornike občeževali radi blagajniškega poslovanja. Izvolil se je anketni odbor. Občni zbor je bil tako buren, da je morala intervenirati policija.

Split, 20. jan. (Tel. »Slov.«) Službeni list kraljeve primorske banske uprave prinaša sklep, da so po čl. 26. zakona o društvi razpuščena vsa društva Hrvatskega katoliškega Orla in Hrvatskega Sokola.

Zagreb, 20. jan. (Tel. »Slov.«) Iz Belgrada se je vrnil šef mestnega občinskega finančnega odbora. V Belgradu se je mudil radi potrditve občinskega proračuna. Vse pritožbe proti proračunu so se zavrnile in proračun se je potrdil. Sedaj se bo lahko izvajanje proračuna sprejelo.

Zagreb, 20. jan. (Tel. »Slov.«) Danes predpoldne se je vršila seja zastopnikov zagrebške »Zakladne bolnice«. Na seji se je sprejela osnova za parcelacijo mesta, kjer stoji »Zakladna bolnica«, ki jo nameravajo podreti. Pričakuje se, da se bo zemljišče ugodno prodalo in dosegla cena 30.000 Din za kvadratni seženj.

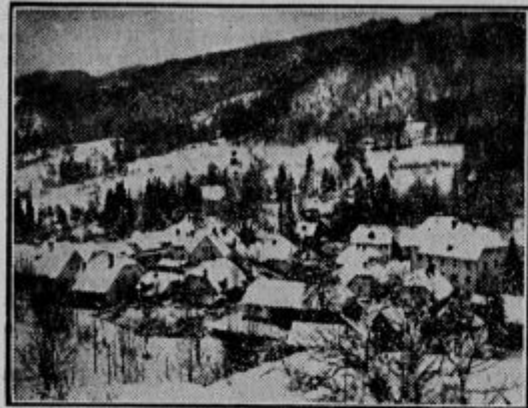
Brod na Savi, 20. jan. (Tel. »Slov.«) Društvo Hrvatskega Sokola v Podvinju je na večerajšnjem občnem zboru sklenilo stopiti v Sokola kraljevine Jugoslavije.

Dunajska vremenska napoved. V višinah bolj oblačno. Na zahodu najbrže nov sneg. Temperatura pa bo še malo spremenjena. V južnih Alpah le malo spremembe vremenskega značaja.

Lep je čabarski okraj...

Čabar, januarja.

To zimo smo dočakali v dravski banovini. Čeprav je bilo že večkrat kaj napisano o Čabru in okolici, ne bo odveč, če ju še enkrat opišem z nekaj besedami. Po svojem prirodnem položaju in planinski romantiki se more Čabar z okolico smatrati kakor podaljšek slovenskih planinskih krajev in se pripojiti vrsti lepih slovenskih letovišč. Čabar leži v kotlini in je obdan z visokimi dolomitnimi

Čabar

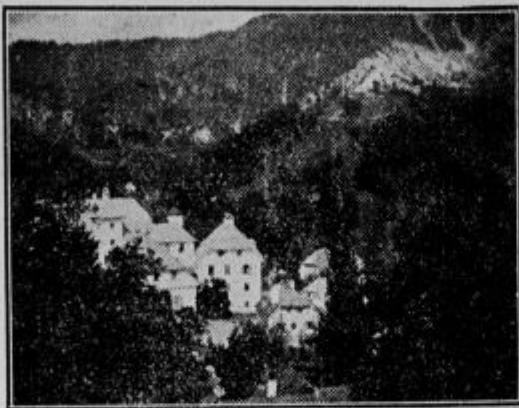
stenami, na katerih robovih rastejo vitke jelke in nekaj hoi. Čudovit je pogled na Čabar, ko se povzpnejo do male slovenske vasice Starega kota in ko pridemo nazaj na Vinkarski vrh (1096 metrov). Da je Čabar starejša mesto s staro tradicijo, priča o tem grad Zrinjskih in Frankopanov, ki je pripadel po tragediji v Dunajskem Novem mestu, skupno z ostalimi posesti Zrinjskih in Frankopanov, dunajski dvorni pisarni, ki jih je po svoji volji delila svojim ljubljencem in vazalom. Tako je v prejšnjem stoletju pripadel »Čabarski grad« Poroviču. Ta je bil po ljudskem izročilu najvišji gospodar, strah in trepet tukajšnjega ljudstva. Po Poroviču je posestvo prešlo v last madjarskih plemičev Gluczyev, po prevratu pa ga je prevzela državna uprava. Nedaleč od tega starega gradu izvira šumeče iz tal Čabranka, ki je bila nekoč meja med Avstrijo in Ogrsko, do pred kratkim pa je bila samo formalna meja med dvema bratskima narodoma. Čabar se dalje še odlikuje s svojim redom in čistostjo ter vzbuja prav radi tega pozornost tujcev. Zelo koristno za ves okraj bi bilo, ko bi imeli dobro zvezo s Slovenijo ter njenim središčem Ljubljano. Radi tega bi bilo dobro, ko bi se napravila, oziroma zgradila cesta Čabar—Prezid—Babno polje do postaje Zlebič in pa cesta preko Loške doline in Cerknice do Rakeka. Prav tako bi bilo treba misliti na boljša prometna sredstva na teh progah. Škoda je, da ni mogel prodreti svoječasnih Zupnekov projekt za železnico,

ki bi šla prav po teh krajih in bi obenem vezala Slovenijo z morjem.

S psihološkega in socialnega stališča sodeč sta naš kraj in naš kmet blizu slovenskemu kmetu. Čeprav se čuti naš kmet Hrvat, vendar ga niti vera, niti navade in niti jezik ne razlikujejo od njegovega sosedu, s katerim sta bila vedno dobra prijatelja in je čisto posnemal od njega dobre lastnosti slovenskega gospodarja. V kolikor mu kraj sam ne nudi možnosti, da bi se posvetil popolnoma kmetkemu delu, je naš kmet gozdni delavec in odhaja jeseni v svet, kakor sam pravi — »na Hrvaško«. Tam dela preko zime, da si prihrani, česar mu domača gruda ne daje. Nekaj jih potuje tudi v Francijo ali celo v Ameriko, odkoder se vedno radi vračajo v svoje hribovite kraje, kjer jih zopet čakajo iste skrbi in truda polno obdelovanje zemlje.

Tudi, kadar se zabava, je naš kmet podoben slovenskemu kmetu, saj prav tako rad prebije nedeljske popoldneve ob petju melodioznih slovenskih pesmi in ob zvokih »narodnega« instrumenta — harmonike. Spomladi pa, ko zazelene trave, in poleti, ko kosijo seno, odmeva po senožitih pesem deklet »Na planinah...«

Da bi se naš kmet socialno dvignil, ko je zadnja leta preživel radi pomanjkanja zaslužka in bedi, bi mu bilo treba v prvi vrsti preskrbeti za službo v domačih gozdovih. Dalje bi ga bilo treba po zgledu slovenskih krajev opozoriti na lesno obrt. Tudi sadje bi moglo dobro uspevati v tem kraju

Vlastelinski dvorec v Čabru

in kmet bi mogel imeti v jeseni od njega dober zaslužek z najmanjšim trudom. Zakaj, kaj pomenja gospodarska organizacija, kažejo dejanski uspehi v Sloveniji sami, ki je prav tako pasivna pokrajina, pa je mnogo na boljšem in na višjem gospodarskem ter industrijskem razvoju, kakor pa mi.

Upajmo, da bomo z vzajemnim in složnim delom dosegli tisto, kar je bilo že davno naša želja, v skupno korist in ponos naš ter vse dravske banovine.

M. Koritnik, abs. vet. med.

Za izobrazbo bodočih gospodinj

Ježica, 19. januarja.

Danes smo zaključili desettedenski gospodinjski tečaj s krasno razstavo. Deset tednov so se naša kmetka dekleta pod spretnim vodstvom gdčne Grosve pridno urile v kuhanju, šivanju in ostalih gospodinjstvih poslih, a današnji dan je bil krona njihovega dela. V veliki, lepo okrašeni dvorani Društvenega doma so razstavile skrbno izdelane ročne izdelke najraznovrstnejšega perila, zaves, prte itd. Mize so se pa šibile pod težo množine kuhinjskih izdelkov od preprostih jedil do najfinejše izdelanih tort v obliki mašne knjige, hrastovega štoru itd. Ves dan je bila dvorana polna obiskovalcev, ki kar niso mogli prehaliti spretnosti tečajnic in njihove voditeljice ter so razstavljene »sladkosti« pridno kupovali. V četrtek se pa prične drugi tečaj pod istim vodstvom, v katerem se bo urilo zopet 16 deklet.

Neprostopljiva kopel v Kolpi

Kočevje, 20. januarja.

V soboto 18. januarja se je pripetila nekemu motociklistu nesreča, ki bi postala kmalu zanj in za popotnika v prikolici usodna. Oba motociklista sta se namreč vračala v soboto zvečer iz oddaljene Osilnice po cesti proti Brodu ob Kolpi. Vozila sta z veliko brzino, ker sta skušala še pred temno nočjo prevoziti najnevarnejša mesta, kjer pelje cesta tik ob Kolpi. Malo pred vasio Bosljiva loka ju je dohitela noč, ki je bila topot brez meseca in zvezd. Motociklist je zato zmanjšal brzino. Cesta je bila močno zamrznjena. Ob prvem ostrmem ovinku je spodneslo zamrznjeno blato zadnje kolo pri motorju, kar je bilo vzrok, da je izgubil motociklist oblast nad motorjem, s katerim je zavozil hipoma v jarek ob cesti in oddal tik ob Kolpi. Radi hitre zavore se je motor prevrnil, oba popotnika pa sta zletela v mrzle Kolkine valove. Motor je ostal prevrtnjen ob Kolpi. Ker sta bila oba motociklista k sreči dobra plavača, se jima je posrečilo, da sta se skobacala vsa premočena iz Kolpe. V hitrici sta pregledala motor, ga zapeljala spet na cesto, nato pa odbrzela vsa srečna, da se ni zgodila večja nesreča. V bližini vas, kjer so jima dobri ljudje dali tople obleke, da sta se obvarovala prehlada. Neprostopljiva kopel v Kolpi sredi januarja pa bosta menda še dolgo pomnila...

VAHOD živčni glavobol, migreno prčene

NOSAL - BAHOVEC v lekarnah Din 10—, NOSAL je popolnoma neškodljiv, ker se ne uživa, temveč noslja (šnola). NOSAL Vas obvaruje gripe. — Kupite NOSAL takoj. Proizvajata Apoteka BAHOVEC, Ljubljana.

Mednarodne zimsko sportne prireditve na Bledu

Bled, 19. januarja.

Kljub doslej slabemu vremenu upa vse na skorajšnje izboljšanje, ki nam je z ozirom na bližajoče velike mednarodne zimskosportne prireditve že skrajno potrebno. Za Bled so določene poleg nekaterih sportnih tekem predvsem prireditve družabnega značaja. V tem pogledu se dela že sedaj s polno paro. Predvsem se pripravljajo potrebne dvorane hotelov. Dospelo je medtem tudi že mnogo prijavi iz oddaljenejših krajev predvsem iz Belgrade, Zagreba ter celo iz Trsta. Centrum »sega družabnega življenja bo seveda dvorana kazine, ki se bo v ta namen opremila s pečmi. Vsak dan bo v njej koncertiral jazzband orkester. Zelo agilno se na internacionalne prireditve pripravlja SK Bled, ki ima v načrtu poseči aktivno v program. Za nedeljo 2. februarja pripravljajo veliko sportno reduto v dvorani kazine s pričetkom ob 20, takoj po razdelitvi daril. Prireditve, katera je imela že lani popoln uspeh, bo s pridobitvijo kazinske dvorane brez dvoma elitna prireditve te vrste. Radi istočasnega oficijelnega zaključka mednarodnih prireditev ji je zagotovljen rekorden posest. Poskrbljeno je za prvovrsten jazzbandorkester in raznovrstne programne točke. Dan po prireditvi, to je na ponedeljek dopoldne priredi SK Bled mednarodno skakalno tekmo z razširjene 60 meterske skakalnice, da tako omogoči vsem posetnikom redute in okoličanom izredno redek sportni užitek, kakršnega za dolgo časa ni več pričakovati. Opozarjamo le, da starta na tej prireditvi svetovni rekord v skokih Sigmund Rund, poleg njega pa najboljši poljski, češki, nemški, avstrijski in naši skakalci. Krasna darila za to prireditve je razpisala zdraviliška komisija Bled. Za čas od 25. januarja do 6. februarja je dovoljena polovična vožnja vsem posetnikom teh prireditev.

Iz jugoslovanske kolonije na Dunaju

Dunaj, 19. januarja.

Jugoslovanska društva na Dunaju, in sicer: srbska cerkvena občina, Jugoslovansko akademsko združenje »Sloga«, združenje jugoslovanskih žen. »Slovenski krožek«, Jugoslovansko podporno društvo, Jugoslovansko akademsko pevsko društvo »Slovenski jug« — prirede prihodnjo nedeljo, 26. t. m. Svetosavske zabave s svečano akademijo in igranko v vseh prostorih Švarcenberg — Kazine na Ringu. Začetek ob poldevetih zvečer. — V akademiji bodo sodelovali iz prijaznosti: operna pevka Milla Levova, vijolinska virtuoziinja Anita Ast, njen kvartet, operni pevci Krsta Ivič, Pera Obradović in Nikola Zec, himno zapoje »Slovenski jug«. — Dohodki bodo za dobrodelne namene. — Dobrovoljne prispevke sprejema generalni konzul Juraj Josimović, I. Annagasse 20. — Ta tradicionalna zabava jugoslovanske kolonije je vedno naj-sijajnejša naša prireditve na Dunaju. Udelež-

ba je vedno ogromna in tudi prispevki prihajajo v častni množini. Preostanek je vedno prav lep. — Pripomniti je, da je virtuoziinja Anita Ast znana tudi pri nas po njenem pogostem sodelovanju v dunajskem radiu. Na Dunaju daje tudi svoje koncerte in ima svoj kvartet. Postala je jugoslovanska državljanka z možitvijo z znanim bivšim bančnim ravnateljem Aleksandrom. — Zato ta njen nastop na tej izredno jugoslovanski prireditvi.

Na Svečnico pa imajo Hrvatje na Dunaju svoj poseben ples s svečano akademijo v Kursalonu ob Ringu. Na akademiji bodo sodelovali: operna pevka Elze Kubič, koncertna pevka Adelheid Bergmann, pevec Aquila Veris-Bratič, Harry Gottlieb na goslih, dr. Siegf. Seidner na oboe, dr. Braun na saksofonu. Tudi spremljevalci na klavirju imajo eksotična imena: Miller, Kronfeld. Čisti dohodek se porabi za hrvatski dijaški dom »Croatium«, ki ima svojo lastno hišo na Landstrasse — Gürtlu 17. Hišo je kupilo zagrebško društvo »Hrvatski Radiša« za svoje obrtne učence, ki jih izučuje na Dunaju.

Pada v oči dvoje: prvo, da je ta prireditve v proslavo 35 letnice obstanka hrvatskega društva »Prosvjeta«, ki pa ni med prireditelji Svetosavske zabave, kakor je bila še lani. — In drugo, da je ta prireditve takoj teden po Svetosavski v velikem Kursalonu. To pomeni, da so prireditelji jako pogumni ljudje. Želimo jim, da se ne bodo varali v precepenjanju lastnih sil v tujem mestu. Ako to preskušnje častno prestanejo, potem jim moremo le častitati. — Računajo pa tudi na precej številno kolonijo Gradiščanskih Hrvatov.

Krščanska nameščenska strohovna internacionala

Pred nami leži poročilo krščanske nameščenske internacionala o njenem kongresu, ki se je vršil v septembru 1929. v Monakovem. Zbralo se je 115 delegatov iz osmih držav, da premosti stanje nameščenske stroke in napravijo načrt za bodoče delo internacionala in njej priključenih ali z njo v stikih stoječih organizacij. Kongresniki so z vso resnostjo poslušali in potem debatirali o sledečih nameščenskih problemih: Mezdna politika nameščencev. Internacionalna ureditev delovnega časa nameščencev. Razmerje pisarniškega stroja in nameščentva. Iznajditeljsko nameščensko pravo. K vsem referatom so bili sprejeti sklepi, ki kažejo na veliko strokovno delo internacionala in katere bodo morali merodajni faktorji tudi upoštevati vsled močnega števila organiziranega nameščentva, ki stoji za njimi. Internacionala šteje namreč nasproti socialistični internacionali, ki ima 700.000 članov in ki je že stara, vkljub temu, da še marsikje ni izpeljana krščanska nameščenska organizacija, že 600.000 članov in njeno število stalno raste. Pomen rumenih sindikatov, ki štejejo okoli 400.000 članov, stalno pada. Krščanske nameščenske organizacije imajo v Nemčiji, Franciji itd. organizirano nameščentvo v masah in sicer v večjih kot marksistične, v krščanskosocialističnem pokretu pa tvorijo elito. Internacionala izdaja mesečnik v francoskem in nemškem jeziku in ima tajništvo v sedežu internacionala, v Parizu in v Strasbourg.

Odkod ta sila? Francoski organizator trdi, da se je krščanska organizacija povzpela do take veljave, radi posebne poti, ki jo je ubrala pri svojem strogo strokovnem delu. Gotovo pa je, da daje etična sila krščanstva, na katerega temelji zida, nemalo opore pri delu in lajša pot do novih uspehov. Vsi obrisi kažejo, da bo prodrla strokovna nameščenska krščanska organizacija tudi tja, kjer še danes ne razteza delovanja. Edina strokovna organizacija v naši državi, na katero gleda internacionala z vsemi upi, je strokovna skupina privatnih in trgovskih nameščencev v Ljubljani (Delavska zbornica), za katero stoji doslej en in polneto težko delo, kajti ovire krščanski nameščenski organizaciji so pri nas večje kot kjerkoli drugje.

Privatni nameščencec.

Ali šola preveč zahteva od otrok?

7.
Pozno je že za anketo o preosnovi šole, vendar boljše pozno kakor nikoli. Lahko pa pregledamo toliko bolj, kaj in kje v šoli najbolj vpije po preosnovi.

Neugodni so zdravniški izvidi o zdravju in telesnem razvoju osnovnošolske mladine. Govore o tako številnih skrivljenih hrbtenicah, o rastoči kratkovidnosti, o slabotnosti, slabokrvnosti in bolehnosti osnovnošolske dece. Obilno žetev obeta to kasneje tuberkulozi. Zato želimo otrokom več prilike, da se preselijo, naskakejo in nadihajo svežega zraka, da lahko večkrat pretegnejo svoje mlado telo zunaj, v božji naravi.

Že zato bi morala šola znižati visoko število svojih ur. Tudi naj bi ne nalagala pismenih in omejila vse domače naloge. Prav posebno po naj bi nikoli ne namestovali učencevi zvezki učnih knjig. Obilno in hlastno pisanje pokvari otroško spretnost jezikovno in lepopsno. Da lepopsno, se vsak lahko uveri, če pregledava zvezke posameznega učenca iz prvega razreda in njegove zvezke iz višjih n. pr. iz III., IV. in V. razreda. Da jezikovno, pa dokazuje dejstvo, da »malic« iz prvega razreda, — zmožni in srednje zmožni, — delajo prav malo »slovenskih« to je stvarnih jezikovnih pomot pri prepisovanju, pozneje postanejo te pomote zelo številne in zanikrne — tudi pri prepisovanju; drugod so seveda še hujše. Čim višji so razredi, tem slabše je.

Želimo tedaj naši mladini takega učnega cilja, ki ji bo primeren. Ne podrobneje iz neštetih predmetov, temveč samo toliko obsirnega, da ga v resnici zmore duh in telo in ostane ob tem oboje ne samo zdravo, ampak se tudi ugodno razvija. Za vsestransko tako podrobno delo mladina te stopnje ni zrela. Če jo silimo k takemu delu, tedaj zapravljamo njene zmožnosti. Snov si usvoji samo za tisto uro, če sodeluje. Nato jo zopet izvrže iz svojega duhovnega imetja. Poglobiti je ne utegne. Kadar ponavljaš, je iznova vse »tabula rasa« .

S takim divjim vrvenjem tudi ubijamo v mladini zmožnost za koncentracijo. Saj razbijamo pozornost in delo na stotine kosov. Da se mladina v osnovni šoli ni usposobila za

so najlažji pot, po katerem prihajajo bolezenske kapi v naše telo. Zato nudijo **NAJBOLJŠE VARSTVO** proti prenosu nalezljivih bolezni dihalnih organov okusne ANACOT - pastilje dr. Wandera, Dobivajo se v vseh lekarnah. Vurjate se izdelkov, ki v zadnjem času imitirajo ANACOT-pastilje.

Pismo nekoga iz tujine, ki ne najde dela

Dragi prijatelj!

Se vedno ne najdem dela! Ali veš, kaj to pomeni? Na leto biti več mesecev brez dela? Leno in težko minevajo dnevi. Dež skropi ob okna. Pravkar je bil gospodar tu in je zahteval najemnino. Včasih ostanem v postelji do 11. Tako manj čutiš lakoto. Potem se leno napravim, boječe se splazim po stopnicah, da me kdo od sosedov ne vidi. Sram me je. Vem, da se ljudje o tem menijo, čeprav imajo tudi oni v svojih družinah brezposelne. Potem utonem med onih deset- ali dvajsetstisoč siromakov, ki z mano vred iščejo dela. Dam si na posredovalnici pritisniti kontrolni žig. To je samo še kontrola, nič več posredovalnica. Potem grem počasi zopet domov, sebi in drugim v nadlego.

Včasih pa me prime velika energija. Tedaj vstanem že ob petih, zakurim, pripravim kavo in grem k maši. Sam moški sem med redovnicami, otroci in starkami. Po maši pričnem iskati. Potrkam pri prvi firmi. Zamrmram svojo navadno prošnjo, ki sem jo ponovil že nešteto krat, za katero pa se skriva vse upanje in vse gorje. Če imaš srečo, dobiš ravnatelja, potem govoriš z njim. Toda on odkimava že naprej in po nekaj minutah si zopet na cesti.

Potem grem k drugi firmi. Tu te sprejme vratar, človek, kot smo mi. Največkrat pa n' drugega kot stroj. Če so pri podjetju tehnično na višini, visi kar tabla pri vhodu: »Delavci se ne nastavljajo.« Potem z ljudmi sploh ne prideš v stik. Pogledat grem še na bližnje stavbišče. Polir ima komaj časa, da me posluša do konca. Že naprej vem, da ne bo nič. Utrudiš se in zbit se zavlečeš domov. Tu te čaka žena z otroci, ki si jih zjutraj polu upanja zapustil. Pa prideš domov, ne da bi kaj dosegel.

Včasih sedem h knjigam ali časopisom. Veliko razmišljam o življenju. Nekaj časa spim, potem nastopim znova svojo romarsko pot po delom. Delo bi prineslo spremembo v moje življenje in novo moč, tako pa ne vem kako in kam. To je moja usoda.

G. E.

Ne mučite svojih otrok z ribljim oljem, ampak dajte jim

Jemalt se more dajati v vseh slučajih, kadar je potrebno jemati ribje olje. Dobiva se v vseh lekarnah.

Koledar

Torek, 21. januarja: Neža (Janja), devica mučenica; Fruktuoz, škof.

Osebnosti

= Za okrajne sodnike so imenovani: S. Moškon v Gornji grad, dr. S. Grmovšek v Doljino Lendavo, J. Arko v Kočevje, Benedik v Brdo-Lukovico.

Novi grobovi

† Umrti so v Ljubljani v času od 12. do 18. t. m.: Viljemina Dolenc, zasebnica, 92 let, Stara pot 8; Marija Maver, žena gostilničarja, 65 let, Celovška c. 90; Ivan Vrnik, trgovski zastopnik, 61 let, Gregorčičeva 7; Julija Bajič, žena pom. finančnega direktorja, 54 let, Aleševčeva 34; Franja Mulaček, žena trg. poslovo- vodje, 72 let, Sv. Petra c. 81; Elizabeta Müller, bivša kuharica, 60 let, Hrenova 17; Jerko Ozim, sin časnika, 14 dni, Skrabčeva 9; Viktor Högnmann, natakar, 40 let, Vidovdanska 9; Franc Kanon, poštni poduradnik v p., 65 let, Wolfova 6; Vinko Metlikovič, mestni gozdar, 45 let, Pod Turnom 5; Ana Nimrod, občinska uboga, 72 let, Vidovdanska 9; Borut Japelj, sin zlatarskega mojstra, 14 dni, Krojaška ul. 8; Jakob Ogrizek, mestni revež, 72 let, Japljeva 2. — V bolnišnici so v istem času umrli: Apolonija Tancig, zasebnica, 65 let, Miklošičeva 15; Leo Knez, trgovski sodnik, 27 let, St. Rupert 11; Karol Vojči, žel. uradnik v p., 37 let, Dunajska c. 90; Jožeta Anderle, vdova delavca, 51 let, Tržič 248; Ana Frankovič, duinarica, 67 let, Brnška gora 19; Dragica Medved, hči železničarja, 11 mesecev, Radeče; Ivan Možina, sin jetniškega paznika, 7 let, Vošnjakova 20; Franc Barbič, sin mizarja, 7 mesecev, Duplica 27; Ana Lamovšek, žena čevljarkega pomočnika, 30 let, Gaberska gora; Ana Jug, žena posestnika, 66 let, Mala vas pri Ježici; Liberat Kraljič, krojaški pomočnik, 22 let, Vidovdanska cesta 6; Ottilija Fritsch, žena delovodje, 51 let, Moste 9; Ivana Zgrabljic, žena profesorja, 42 let, Knezova ul. 35; Lovro Prevednik, sin žagarja, 1 leto, Vrtlog 15; Mihael Jereb, duinar, 50 let; Marija Pestotnik, bivša prodajalka, 45 let, Aljaževa 24; Stanislav Mole, sin sedlarja, 5 let, Pugled 12; Milan Toni, sin kolarja, 5 let, Vevče 78; Ana Šuran, žena zidarja, 36 let, Brdo pri Zg. Sisk; Andrej Otter, delavec, 30 let, Zagorje ob Savi; Anton Kozamernik, zidarski mojster, 58 let, Celovška c. 88. — Od 1. do 18. t. m. je umrlo v Ljubljani 67 ljudi.

† V Hradeškega vasi v Ljubljani je umrl star 72 let g. Franc Žitnik, posestnik in železničar v pokou.

† V Zagrebu je umrl g. Budimir Blažeković, urednik »Narodnih Novin«.

Mala kronika

★ Najvišji pokrovitelj mednarodnih zimsko-sportnih igem, ki se bodo vršile na Bledu in v Bohinju, Nj. Vel. kralj, je blagovolil pokloniti za najboljšega tekmovalca zlato uro s kraljevim monogramom.

★ Zveza organizacij občinskih uslužbencev. Včeraj, 19. januarja, je bil v Zagrebu na magistratu sestanek delegatov vseh organizacij občinskih uslužbencev v Jugoslaviji. Prišli so iz Bitolja in Maribora, Sarajeva, Ljubljane, Vojvodine, Zagreba in Dalmacije. Izvoljen je bil upravni odbor s predsednikom mag. nadzvetnikom Fr. Govekarjem iz Ljubljane in tajnikom Fr. Krambergerjem iz Maribora. Zveza tvori osem organizacij, ki so večinoma zelo bogate. — Zemeljsko društvo v Zagrebu ima 12 milijonov premoženja, druga manj. Iz ustanovnega sestanka je bila poslana brzojavka Nj. Vel. kralju Aleksandru, predsedniku vlade g. Žvikičevu in predstavka glede zaštite stanovskih interesov obč. uslužbencev po celi državi.

★ Metulj sredi zime. G. Miha Lah iz Male vasi pri Trebnjem nam sporoča, da je 14. t. m. videl letati metuljke-citrončice, kar je vse-kakor redek pojav.

★ Požar. Ponoči od sobote na nedeljo ob pol 24 je pogorela hiša in hlev posestnika Mihaela Arha na Žirovnici. Bilo je zažgano in so požigalca baje že izsledili.

★ Ilustracija. Na številne urgence javljamo tem potom, da izide prva številka drugega letnika naše revije koncem januarja. Prosim vse prijatelje, da brižno agitirajo za »Ilustracije« in ji pridobivajo novih naročnikov! »Ilustracija«, Ljubljana, Kopitarjeva ulica 6-1.

★ Vreme ni več tako vlažno, kakor je bilo pred tednom dni. Tla lepo zmrazujejo, nebo pa je bilo v Ljubljani včeraj popolnoma oblačno. Precej oblačno je bilo tudi v Mariboru, v Zagrebu pa gosta megla. V Belgradu in v Skoplju je bilo jasno, malo oblačno pa je bilo v Splitu. Termometer je v Ljubljani kazal največ + 1,6 stopinj C, najmanj pa - 2,7 stop. C, v Mariboru + 2 stop. C, najmanj - 7 stop. C, v Zagrebu največ + 4 stop. C, najmanj 0 stop. C, v Belgradu največ + 3 stop. C, najmanj - 3 stop. C, v Skoplju + 5 stop. C, najmanj - 3 stop. C, v Splitu 9 stop. C, najmanj + 4 stop. C. — Barometer je včeraj ob 8 zjutraj kazal v Ljubljani 774,3 mm, v Mariboru 774,3 mm, v Zagrebu 773,8 mm, v Belgradu 774,9 mm, v Skoplju 774,6 mm in v Splitu 770,2 mm. V Ljubljani in v Splitu ni bilo vetra, šibkejši veter je pihal v Mariboru, Belgradu in Skoplju, krepkejši pa v Zagrebu.

★ Umetniška Matica v Ljubljani naznauja svojim članom, da je knjiga o plastiki že v tisku. Zakasnitev je nastala zaradi klisur, ki so provrstni. Upamo, da bo tiskarsko delo v nekaj dneh gotovo, nakar pričnemo razpošiljati. Člani dobe letos dve sliki in sicer orig. litografijo »Delo« od Toneta Kralja, orig. štirbarvni lesorez »Znamenje« od Frana Stiplovskega ter knjigo o plastiki Toneta Kosa. Uverjeni smo, da bo članstvo nad vse zadovoljno z deli, ki jih Umetniška Matica za tako malo članarino nudi, in da nam bo opretilo to zakasnitev.

★ V Uradnem listu kraljevske banke uprave dravske banovine je objavljen »Zakon o srbski pravoslavni zakon«, dalje »Osnova o razporedu obsojencev na poedine kazenske zavode po § 7. zakona o izvrševanju kazni na prostosti«. »Razpored za oddajanje maloletnikov (maloletnic) v zavode za vzgojanje in poboljševanje« in »Razpored za oddajanje oseb v zavode za izvrševanje očevalnih odredbe«.

★ V Službenih novinah kraljevine Jugoslavije od 18. januarja t. l. je objavljen »Zakon o ustroju ministristva javnih del in njegove zunanje službe« in »Zakon o plačah, stalnih mesečnih in drugih dokladah, napredovanju in pokojninah profesorjev srednjih in strokovnih šol v resoru po-jedelskega ministristva«.

★ Razpisano so poštarska mesta: v Hrastniku (IV. r.), Lescah (IV. r.) in Sodražici (IV. r.). Pro-

šnje naj se pošljejo na oblastno pošto in brzojavno upravo v Ljubljani do 31. januarja 1930.

★ Tuji galebi na Jadranu. V Trogiru so pred dnevi opazili dva morskata galeba, ki sta imela na nogah aluminijaste prstane. En galeb je imel na prstanu vtisnjeno »Armitol Central Riga No. 29085«, drugi pa »Muz. Zool. Helsingfors. Finland. No. 7289«. Ko sta se oba tuja galeba pojavila na jadranski obali pri Trogiru, se je dvignila ogromna jata jadranskih galebov, ki so oba tuja galeba usmrtili.

★ Sušak dobil hladilnico in ledarno. Sušak je dobil te dni novo hladilnico in ledarno, ki sta bili za to mesto nujno potrebni. Montaža strojev je že gotova. Strojni so prvi poskusi, ki so pokaz

Celje

† Dekan Ivan Toman

V Vojniku pri Celju je v nedeljo, dne 19. januarja t. l. po zelo kratki, a silno mučni bolezni izdihnil g. Ivan Toman, župnik vojniški in dekan Nove Cerkev. Blagopokojni je bil rojen 11. novembra 1864 v Planici na Češkem. Gimnazijo je študiral v Klatovi. Po maturi je hotel vstopiti v bogoslovje v Českih Budějovicah, a ga vsled prevelikega števila prijavljenih bogoslovcev tam niso mogli sprejeti. Gospod pa ga je klical in ta klic je našel bogatega odziva v njegovi, za vse lepo in vzvišeno vneti duši. Sklenil je z nekaterimi tovariši najprej, da vstopi v bogoslovje v Gradcu. Med vožnjo v Gradec se je na Dunaju njegova skupina sešla z neko drugo skupino čeških maturantov, ki so tudi bili na Češkem odklonjeni radi prevelikega števila bogoslovcev. Ta skupina je bila nacionalno zavednejša in pregovorila je Tomanovo skupino čest: »Kaj boste hodili v nemški Gradec? Med Slovence pojdite v Maribor! In res so vsi skupaj krenili mimo Gradca v Maribor. Toda pouk v takratnem mariborskem bogoslovju je bil nemški in latinski. Ti Čehi pa so bili nemščine popolnoma nevešči in takratnemu bogoslovstvu ravnanju niso mogli niti svojih zrelostnih spričeval prevesti v nemščino. Ljubozel od poklica pa je premagala vse ovire in ostali so v Mariboru.

Dne 25. julija 1890 je bil blagopokojni posvečen v mašnika. Po posvečenju je dobil kot prvo težko in naporno štafco kaplansko mesto v Gornjem Gradu. Pozneje je bil kaplan v Slivnici pri Mariboru nato pa postal župnik v Skomarju. Odtod je šel za župnika v Podsedro, kjer je ostal 5 let. Potem je dobil župnijo Hajdino, kjer je ostal 15 let. Vsled bolezni je bil tukaj prisiljen stopiti za dve leti v pokoj. Ko je okrevaj, se je dal pregovoriti in je sprejel župnijo Vojnik 1. 1922. Po smrti kanonika in dekana Gregorja mu je bila podeljena še dekanska dolžnost za novocerkovsko dekanijo.

Pokojnik je bil nad vse vzoren duhovnik in blag značaj. Kdor ga je videl, ga je pri prvem pogledu ljubil. Neumoren je bil v cerkvi v skrbi za blagor izročeni mu duši, izven cerkve pa je bil marljiv delavec na prostem in gospodarskem polju. Bil je član načelstva vojniške posojilnice in se je mnogo trudil za nje rast. Deloval je dalje kot predsednik podružnice Kmetijske družbe in se zelo zanimal za vse panoge gospodarstva, zlasti za živinorejo. Dalje je bil član načelstva Slomškove tiskovne zadruge v Celju in član krajevnega šolskega odbora. Vseh njegovih zaslug in vsega njegovega velikega dela ni mogoče v kratkih vrsticah popisati. Tudi ga morejo pravično presoditi le oni, ki so z njim delali. Na vseh koncih je z njegovo smrtjo zavezala v prostorni vojniški župniji vrzel, ki jo bo težko zamašiti. Rajni je bolehal že dalje časa na sladkorni bolezni, a v zadnjih dneh se je njegovo stanje naglo slabšalo. Pridružila se je še pljučnica in vzor-duhovnik, prijatelj ljudstva in njegov voditelj je odšel po večno plačilo.

Vojničani in vsi, ki smo imeli priliko poznati ga, mu postavimo trajen spomenik v svojih srcih. Vsemogoči naj obilo poplača njegovo ljubezen do nas in njegove žrtve za naš blagor!

✱
Radi pogreba preč. g. dekana Ivana Tomanu bo vozil jutri avtobus Celje-Vojnik izjemoma iz Celja ob 7.25 t. j. takoj po prihodu ljubljanskega vlaka. Iz Vojnika bo vozil ob 14 tako da bodo gospodje iz Maribora mogli še pravočasno dospeti na popoldanski mariborski vlak. Toliko na znanje gg. duhovnikom in prijateljem pokojnika, ki se nameravajo udeležiti pogreba.

✱
Pevski zbor ljubljanske Glasbene Matice priredi dne 9. februarja t. l. ob 4 popoldne v veliki dvorani hotela »Union« v Celju velik vokalni koncert, na katerem bo izvajal isti spored kot na svoji triumfalni turneji po Franciji. Pozivamo vsa društva, da se ozirajo na to prireditel ter na isti dan ne zaposlujejo javnosti s svojimi prireditvami.

✱
Avtobus Celje-Kozje.—Podsedra prične zopet voziti v četrtek dne 25. januarja popoldne ob 17 t. j. ob 5 izpred celjskega kolodvora v Podsedro in nato redno vsak dan iz Podsedre ob pol 6 jutraj v Celje itd. Ta red velja kajpak le toliko časa, dokler ne bi nastopile ev. snežne ali kake druge ovire.

✱
Uradni dan okrajnega gremija trgovcev za člane trgovce v gornjegrajskem srezu se vrši v soboto, dne 25. januarja 1930 in sicer: od 11 do 13 v Granjemgradu v posebni sobi gostilne gosp. Veršnika in od 14 do 16 v Mozirju v posebni sobi hotela »Pri pošti«.—Načelnstvo

✱
Kavarna »Evropa« v Celju in Ljudska posojilnica v Celju sta izdali za svoje goste in klijente letos lep žepni koledarček, v katerem je med drugim natisnjen tudi vozni red celjskih avtobusnih prog. Z ozirom na to, da se je med tiskom koledarčka in po izdaji istega vozni red teh prog močno spremenil, opozarjamo zainteresirane na to, da v koledarčkih objavljeni vozni red danes ni več veljaven. Ravnanje se je le po voznihih redih, ki so nabiti po javnih lokalih ter na posameznih avtobusih in ki jih izdaja podjetje samo.

✱
Krasna store, pregrinjala, zaves, damsko perilo, elegantno, proti naročilu in po meri izdeluje M. Stribar, Celje, Aleksandrova ulica 2 (poleg Z'emparutij). Pri naročilu perila, zaves itd. predrtanje zastoj.

Iz društvenega življenja

Akademski klub za Društvo narodov opozarja vse člane in prijatelje, da se danes vrši seminarjski sestanek ob pol 18 na univerzi, soba št. 69. Predava kol. Brenko Alujevič o temi: Rezultati dosežanje pomorske razorožitve.

Zdravstveno predavanje. V sredo, dne 22. t. m., bo predavala specializistinja za ženske bolezni dr. Mira Finkova v dvorani Delavske zbornice na Miklošičevi cesti o »Razvojni dob žene«. Predavanje je samo za ženske. Pričetek točno ob 20.

Prosvetno kat. društvo v Smedlancu vzpripri v nedeljo, 26. januarja, ob 3 popoldne Lavtizarjevo opereto »Darinko« in šaljive prizore v društveni dvorani. — Odbor.

Podružnica Sadržskega in vinarskega društva v Ljubljani priredi v šentjakovski šoli v sredo, 22. t. m., ob 20 predavanje. Predaval bo inž. R. Lah o važnosti umetnih gnojil na vrtu. Vabimo vse prijatelje vrtnarstva.

Poizvedovanje

Izgubila se je zlata damska zapesna ura od kolodvora do Cankarjevega nabrežja. Pošten najditelj naj jo izroči proti nagradi v trafiki in Lattermannovem drevoredu.

Darovi

Komenda. 1000 Din v sklad za spomenik padlih vojakov je daroval g. Fr. Ambrož, ugledni mesar in posestnik v Kapljah vasi, ob priliki svoje poroke (dne 19. t. m. z gospodično Ivanka Teibana, gostilničarko pri g. Mejaču tu. Naj jima Bog v srečnem zakonu stotero novme! — Tajnik.

Sport

RAZPIS MEDNARODNE SKAKALNE TEKME SK BLED

Sportni klub Bled priredi v ponedeljek, dne 3. februarja mednarodno skakalno tekmo z velike skakalnice na stadionu SK

Ameriški poslanik v Berlinu Shurman je pred odhodom iz Nemčije obiskal grob svojega dobrega prijatelja Stresemanna.

Pridelovanje riža v Siamu

Editna monarhija na svetu, kjer vlada še absolutizem, je država Siam v Zadnji Indiji. Tega dela Azije v neolitski dobi še ni bilo. Ko je morje polagoma izginjalo in ko so reke, v prvi vrsti Menan Chav Phya, naplavile v ravnino pesek in rodovitno zemljo z gora, se je začela za te kraje zgodovinska doba. V goratih krajih pa so prebivali ljudje že v predzgodovinski dobi. Dognali so, da so že tedaj, torej pred kakimi 5000 leti, poznali riž in ga sejali. V teku teh dolgih tisočletij se je pa zemlja polagoma prilagodila rižu. Po tej rastlini, ki je za obstanek tamkajšnjih krajev najvažnejša, je prebivalstvo uredilo svoj način življenja, delo, svečanosti, vero in pogoje. A. M. Karlinova piše: »Mi zapadnjaki ne moremo pravilno zamisliti, kake važnosti je za človeštvo to »orientalsko žito«, čeprav je nam samim samo nekaj dodatek oziroma posladek k naši hrani.

V vzhodnih deželah živi od riža vse: ljudje, govedo, konji, psi, mačke in perutnina in lahko tudi trdimo, da žive prav za prav samo od riža. In na koliko načinov ga znajo pripraviti in kako ga znajo uporabiti. Fino zmléta riževa moka daje puder. Iz riža pečejo razne kolače, varijo pivo in kuhajo zelo močno žganje.

Po vseh rekah, posebno pa po reki Chao Phya-u, opazimo polno čolnov, natovorjenih z neočiščenim, rumenim rižem, ki se nam iz daljave vidi kot pesek. Vozijo ga v mline v Bangkok, kjer ga očistijo.

Vsi državni dohodki izvirajo posredno ali neposredno iz riževe žetve. Nič čudnega, če pomislimo, da je Siam eden največjih producentov riža na celim svetu. Več kot 7.080.000 orlov je namenjenih za gojenje te prekoristne rastline. Leta 1926. je znašala žetev 82 milijonov pikul (pikula je nekaj več kot 60 kilogramov). Od tega so pustili za seme 5 milijonov, 27 milijonov pikul so izvozili, ostalo pa so porabili doma. Izvozilo se ga je za 162.624.000 ticalov (1 tical je približno 24 dinarjev).

V Siamu razlikujejo v glavnem tri vrste riža. Te pa se dele zopet v okrog 100 raznih podvrst. Prva glavna vrsta je Khao San, ki ima velika zrna. Tega jedo v boljših družinah. Potem pride Khao Deng ali rdeči riž, o katerem mislijo, da prinaša srečo tistemu, ki ga mnogo je.

Ceprav goje na severu takozvani planinski riž, prevladuje vendar v siamski riževi produkciji takozvani »mokri riž«, ki uspeva v močvirnatem ozemlju. Zato se začne za siamskega kmeta leto šele z deževnim časom, ki nastopi okrog junija in julija. Tarkat se začne pravo delo z rižem. Riževa polja morajo biti že preje posejana tako, da v deževnem vremenu riž že klije.

V notranjem delu Siama vlada ponekod

še prastari običaj, da so aščani ene vasi delajo danes na polju tega, jutri na polju drugega itd. Preje vprašajo za svet še vaškega čarovnika, če je že čas. Zanimivo je, da v Siamu fantje cenijo dekleta pri tem, kako je katera okretna pri obdelovanju riža in dekleta, ki se v tem oziru izkažejo, imajo mnogo oboževalcev.

Okrog Bangkoka, kjer se nahajajo kraljeva riževa polja in siamska veleposestva, vrše poljska dela Caoški kuliji, prebivalci severnih, goratejših pokrajin, katere pripeljejo s čolni. Orodje je zelo priprosto in narejeno tako, da se z njim lahko dela na močvirnih tleh, katera je treba najprej ograditi, da voda ne izteče. Plug je zelo priprost in vlečejo ga bivoli, ki so za hojo po močvirju najbolj sposobni.

Ob priliki žetve mora žanjica vsako posamezno bilko posebej odrezati, in sicer pri kolenu. Snopce potem odpeljejo domov. V vetrovnih dneh spravijo klasje v velikanskih košarah pred hišo in veter odnese precej plevela. Riž mlatijo v Bangkoku z težkim batom v kamenitem možnarju. Preveč očiščen riž povzroča opasno bolezen, ki jo imenujejo beri-beri.

V Siamu je zelo mnogo mlinov za riž, toda tudi v okolici Bangkoka vidimo lahko že nepraktične mline. Tu meljejo riž na ta način, da ga polivajo z vodo in potem ga meljejo med dvema kamnom.

Riž pripravljajo na razne načine. Najpriljubljenejši način je sledeči: Najprej puste riž zavreti in takoj nato odlijejo vodo. Potem ga drže v dobro zaprti posodi precej časa nad vročim pepelom. Tak riž pomešajo s suhimi ribami, sladkorjem, kokosovim mlekom itd.

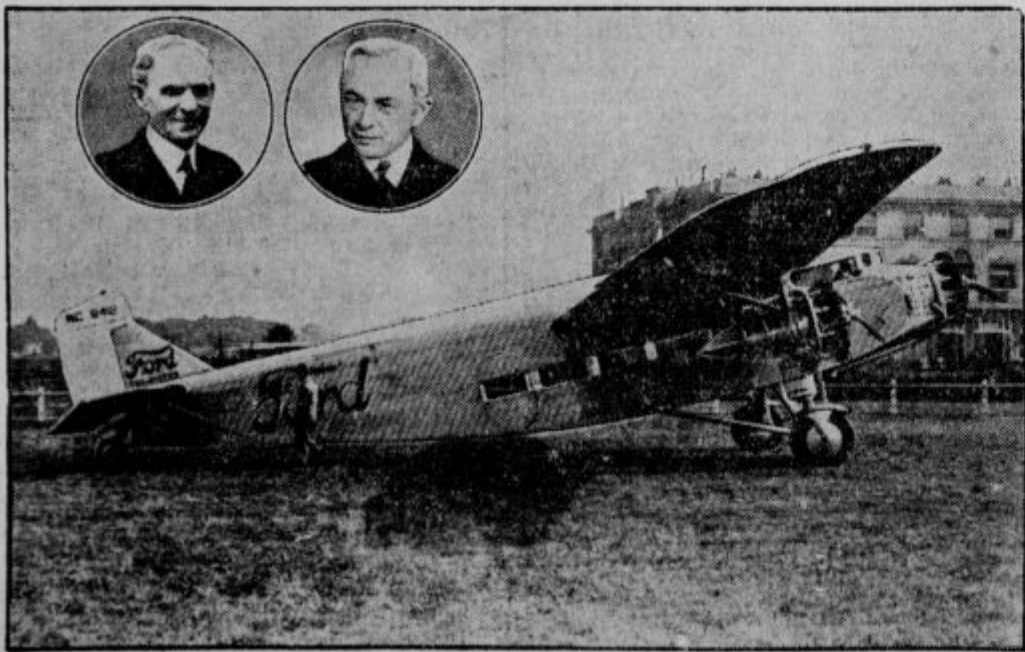
Osvoboditev ujetega franciškana

Iz Sangaja poročajo: Ameriški franciškan p. Ulrich Kreutzen, katerega so komunisti 9. novembra 1929 ugrabili 70 milj proč od Hanzova, je zdaj zopet svoboden. Komunisti so zahtevali zanj 10.000 mehiških dolarjev kot odkupnino in 60 dolarjev kot odškodnino za njegovo vzdrževanje v ujetništvu. Toda misijon ni plačal ničesar, kajti patru Connaughtonu, ki je bil poslan h komunistom kot posredovalec, se je posrečilo doseči, da so komunisti patra Kreutzena brez vsake odškodnine izpustili.

Marengo suknje

v sijajni izvršitvi prodajajo po globoko znižanih cenah — pri trdki

DRAGO SCHWAB — LJUBLJANA

Fordovo letalo zaplenjeno. Prvo na Špansko došlo Fordovo letalo je bilo predlog tovarne Junkers radi kršitve patenta zaplenjeno. Ker v Španiji še nimajo registra patentov, je zasledovanje kršitve patentov zelo oteženo. Na sliki v krogu na levi je Ford, na desni pa Junkers.

Živalski prazniki na Japonskem

V Tokiu je bil proti koncu leta 1929, posvečen nov tempelj, ki ga vsakih 20 let na novo zgradi na čast solnčni boginji Amaterasu. Boginja Amaterasu je po japonski mitologiji zaščitnica vladarske hiše. Po naročilu prosvetnega ministrstva so se morali ob tej priliki otroci in dijaki po vseh šolah zbrati in moliti z obrazom obrnjeni proti svetišču. Katoliške šole so imele ta dan enostavno prosto šolskega pouka. Pristojne oblasti so se radi tega razburjale. Ko so jim pojasnili, so se pomirile, toda samo za trenutek. Kmalu za tem so začele oblasti in časopisi v podeželskih krajih kampanjo proti katoličanom. Označevali so katoliške ustanove za protinacionalne, za žarišče prevratnih idej. Tako je sedaj na Japonskem. Razburjenje se bo pomirilo le, če bodo tokijske oblasti popustile. Toda ta zgled kaže, kakó moti delovanje misijonarjev šintoizem (vera v pradede), ki je glavna ovira za razširjanje evangelija.

27. novembra so pod zaščito budističnih zvez obhajali tako zvani praznik živali, t. j. žalna služba božja za »duše« živali, ki so med letom poginile v zoološkem vrtu v Tokiu. Okrog 20 bonceev v svečanih oblačilih je opravljalo daritve pred tablicami »duše« teh živali. Nad 1000 otrok iz budističnih nedeljskih šol je prisostvovalo temu obredu. Molili so žalne molitve za te »duše« in jim darovali žrtve. Ta svečanost se viši vsako leto. V vseh mestih, kjer imajo zoološki vrt, praznujejo ta praznik z največjo resnostjo in svečanostjo. Največ se udeležijo teh svečanosti otroci in mlajši budistični verniki. Pa tudi ravnatelji zooloških vrtov se udeležujejo teh svečanosti z največjo pobožnostjo in resnostjo.

15 let brez spanja je budimpeštanski zavarovalni uradnik Pavel Kern, ki je bil leta 1915 v vojni poškodovan na možganih in ni od takrat niti ure spal. ne da bi kedaj čutil potrebo po spanju.

Razgovor na 20.000 km

12. januarja se je vršil, edinstven v svoji vrsti, razgovor potom radia, in sicer med sovjetsko ekspedicijo na Zemlji Franca Jožefa, nedaleč od severnega tečaja in med Byrdovo ekspedicijo, ki se nahaja v bližini južnega tečaja. Radio postaja na Zemlji Franca Jožefa je bila več ur v zvezi z radio postajo Byrda. Dasi znaša razdalja 20.000 kilometrov, vendar se je slišalo precej dobro. Byrd je opisal rezultate svojega zadnjega poleta na južni tečaj. Razgovor z Byrdom je napravil na sovjetsko ekspedicijo ogromen vtis in se lahko smatra za dokaz dovršenosti sodobne tehnike.

Ladja »Minnikois«, prej »Meteor«, svoj čas nemška cesarska jahta, je v pristanišču Marseille radi eksplozije čisto zgorela. Zadnji čas je bila last nekega indijskega kneza.

Velika letalska nesreča

Iz Los Angelesa poročajo: Pri strmem padcu letala v bližini obale se je ponesrečilo 14 potnikov in dva pilota. Nesreča je nastala zaradi nepričakovane defekta motorja. Padec je bil tako silen, da so se vneli rezervoarji bencina. Trije potniki so padli iz letala in obležali namestu mrtvi. Kostil ostalih pa so našli v kabini, ki je zgorela do železnega ogrinja.

Eielson in Borland - živa

Pred kakima dvema mesecema smo poročali, da se je ponesrečil slavni norveški pilot Eielson, ki je, kakor znano, leta 1927, z Wilkinsom preletel severni tečaj. Od tedaj je Eielson vršil zračno pošto službo na Aljaski. Poročali smo tudi, kako je obstala v ledu ameriška ladja »Nanuk«, na katerem se je nahajala ekspedicija, ki je lovila zverjad. Omenili smo tudi, kako je Eielson s svojim mehanikom Borlandom rešil vso posadko ladje in velik del dragocenih kož. Po zadnjem poletu, ko je bilo treba prenesti še nekaj kož, pa je izginila vsaka sled za njima. Ameriška vlada je zaprosila sovjete, da bi organizirala rešilno akcijo. Slavni ruski letalec Čuhnovski, ki je znan iz leta 1927., ko je našel na letu ostanke Nobileve »Italije«, je takoj stopil v akcijo. Med tem pa je prišlo moskovski vladni arktični komisiji poročilo od radiotelegrafske postaje v Ninkinjeju, po kateri sta Eielson in Borland pri življenju. Tamošnji prebivalci Čukči pripovedujejo, da sta letalec prispela do pokrajine ob reki Angueme, 200 kilometrov daleč od Cap Norda. Poročilo navaja dalje, da so iz Svensona poslali v pomoč sani s psi, toda pomožna ekspedicija se je radi silnih snežnih zametov, ki so jo na potu presenetili, morala vrniti. Sovjetska arktična komisija je naročila kapitanu ruskega ledolomilca »Stavropola«, ki tiči že 4 zime v ledu, da pošlje 2 ruska letalca, ki sta prideljena ledolomilec, raziskat porečje reke Angueme. Iskanje pa je zelo oteženo, ker vlada sedaj v onih krajih polarna noč.

Donski kozaki v Afriki

Ruski kozaki niso Evropo zadivili samo s svojo vojaško sposobnostjo, ampak tudi s svojimi pesmimi. Donski kozaški zbori uživajo sedaj zelo dober glas v vseh glasbenih središčih Evrope. Zdaj pa se pripravljajo, da svojo pesem ponesejo tudi v Afriko. Zbor donskih kozakov atamana Platova, ki je prepotoval Češkoslovaško, Poljsko, Romunijo, Jugoslavijo, Nemčijo, Francijo, Italijo in tudi skandinavske države in sedaj prireja koncerte po Španiji, se pripravlja, da se proti koncu januarja poda na turnejo v Afriko. Pod taktirko svojega dirigenta Kostrjukova bo zbor gostoval v Maroku, Tunisu, Alžiru in Egiptu in šele na poletje se bo vrnil v Evropo.

Žena prof. Einste na Jugos ovanka

Znani profesor Einstein se je še kot dijak zagledal v neko mladenko Marič iz Novega Sada, ki je tudi študirala na Dunaju. Družina Marič je bila bogata in očče nikakor ni odobral zakon svoje hčerke, dočim pa je bil njegov sin Miloš ponosen, da ima za svaka tako slavnega človeka. Ko je stari Marič hotel dati hčerki za doto del svojega imetja, je Einstein to odbil, češ, da je ni vzel radi denarja. Einstein je pozneje obiskal Novi Sad, kjer je stopil precej v stik s srbskimi kmeti in se divil njihovi prijaznosti in razumu. Čudil se je le, da narod, ki ima mnogo lepih in dobrih lastnosti, toliko pije, in je tedaj izgovoril znane besede, da nič več ne veruje niti v dedno obremenjenost niti v razdiralno moč alkohola.

Hitro je učinkovalo. Neka konfekcijska trdka v Sprembergu je 2. januarja zvečer kot prednaznailo razprodaje postavila v izložbeno okno veliko sliko, na kateri je bilo napisano: »Ven z blagom!« Naslednje jutro so prvi pasantje našli izložbeno okno razbito, blago je izginilo in na sliki je kot druga vrsta stalo: »Storjeno!«

DIŠAVE SLON

Niko Kuret:

Plošče P. Odila

Iz jesensko meglene širjave brežiškega polja je prihajal mrak v prijetno domačnost celice frančiškanskega samostana, kjer sem sedel na divanu in poslušal gramofon pred sabo. V mrak je tonila postava p. Odila, ki je sedel za mizo. Svetal mu je bil samo obraz, ki je na njem počival njegov spokojno široki nasmehek.

Poslušala sva njegove plošče. In je bil tisti popoldan zame doživetje.

Ime p. Odila Hajnska pri nas ni neznano. V velikem delu našega naroda je znan med najširšimi ljudskimi plastmi kot izborni ljudski cerkveni govornik, ki bi mu na Slovenskem bržčas težko katerega postavil ob stran. Saj mi je ugotovitve v svoji frančiškanski skromnosti ne bo zameril?

Idealen je bil njegov sklep, da se je pred tremi leti bil podal med rojake v Ameriko. V splošnem je zanje med nami dosti malo zanimanja.

In vendar so razmere med našimi ljudmi sredi rastočega poganstva modernih ameriških prilik tako silno žalostne. Tako žalostne, da je treba dostikrat — pravega misijonarjenja...

Tega se je bil lotil naš ameriški misijonar p. Odilo.

Dvojna je beda našega naroda v tujini na splošno: verska in narodna. Najbolj žalostna je prva, v tesni zvezi z njo je druga. Moderni misijonar mora dobro poznati te razmere. Iskal bo sredstev, da svoj namen v takem okolju laže doseže.

Če je misijonarju med daljnimi pogani dobrodošel pomočnik aeroplan, je treba računati z moderno civilizacijo tem bolj v misijonarstvu med poganskimi kristjani, izrabiti vse njene pridobitve — v dober namen...

Zakaj — niso stvari slabe in ni prokletstvo v civilizaciji kot vnanjem izrazu človeškega napredka. Zlo je marveč v ljudeh, ki umejo vse moderne pridobitve od tiska preko filma — do gramofona izrabiti najprej — v zle namene...

P. Odilo je bil prvi, ki je spoznal vrednote, katere tiče v — gramofoniji. Prazna so namreč bila prerokovanja, da bo ob razvijanju radia gramofon polagoma izginil. Zgodilo se je baš nasprotno. Gramofonija napreduje danes z neverjetno naglasi in si je osvojilo celo — znaten del radijskih programov...

Ameriške razmere pa so v tem oziru še dokaj drugačne nego naše. Gramofon je tam vse bolj razširjen nego pri nas.

To je dalo p. Odilu pobudo, da si je pri svojem misijonskem delu izbral za pomočnika gramofon.

Ni to storil le kot prvi Slovenec — storil je to kot prvi misijonar v Ameriki sploh. Njegove ideje se oprijemajo sedaj Hrvati, Slovaki, Nemci, Italijani...

P. Odilo je priredil sedem dvojnih plošč, katerih naslovi in snov že povedo, kako globoko in lepo si je zamislil naš misijonar svoje delo.

Seveda nobenkrat ne smemo pozabiti, da so plošče nastale in da so namenjene za ameriške razmere, ki se od naših ne razlikujejo le

po splošnem pravem stanju mnogih naših rojakov, marveč tudi po šegah (Santa Claus).

Črpal je p. Odilo iz večno neizčrpanih in neisljanih doživetij slovenskega vernega človeka o božiču, veliki noči, ob majniških smernicah, romanju — kot je bilo pri nas še do nedavna —, ob poroki in smrti ter končno ob novi maši... Iz vsake plošče je znal ustvariti močno, včasih naravnost umetniško celoto. Vsaka izmed teh plošč je biser.

Največje delo za naše izseljence bomo storili s tem, če bomo spravili mednje te plošče. Naša društva naj bi jih spravila v roke našim ljudem po Franciji, Belgiji, Holandski, Westfalski in drugod! A tudi vsaka naša družina doma, ki ima gramofon, naj bi čuvala te plošče kot dragoceno last, ki jo kaže uporabiti le ob posebnih prilikah v letu, da se dvigne in poglubi razpoloženje...

Združil je p. Odilo na teh ploščah slovensko religiozno pesem in do srca segajočo slovensko duhovniško besedo, ki se odlikuje po sveži neposrednosti in življenjskosti, po globoki iskrenosti in ganljivi odločnosti.

Za pevce je izbral najboljše člane slovenskega cerkvenega zbora »Adria« pri sv. Stefanu v Chicagi. Ta zbor vodi že dokaj let prof. Ivan Račič, s katerim sta skupno odbrala in priredila posamezne pevske točke. Kot izvrsten pevec sodeluje pri petju p. Odilo sam in govori tudi vse jedrnatte nagovore, kakršnega vsebuje skoraj vsaka plošča. Sliko sodelujočih prinese prihodnja številka »Ilustriranega Slovenca«.

1. »Pri božičnem drevescu« (Coming of Santa Claus) je vzeta iz ameriških šeg, po katerih pride Miklavž šele na sveti večer obdarovati pridno deco. V zahvalo mu deca zapoje prelepo Belarjevo »Glej, zvezdice božje...« ob klavirju in violini. — »Šopek božičnih pesmi« podaja v mešanem zboru »Čujte, čujte...« (Mav), »Zveličar nam je rojen zdaj« itd.

2. »Slovenska polnočnica« I in II. del. — Po zvonjenju, slavnostnem preludiju na orglah in uvodni božični pesmi zapoje mašnik: »Gloria in excelsis Deo!«, na kar se oglasi spet zbor: »Angelsko petje...« Pristrčni nagovor obuja spomin na božič v starem kraju v letih mladosti, ko je bila vera vsakogar še otroško globoka... — Druga stran se prične z mogočnim: »Credo in unum Deum!«. Pesmi sledi slavnostno petje »praefatio«, ki jo zaključijo zbor: »Sveta nebesa široko se odpro...«

3. »Vstajenje« — pristna slovenska velika noč: zvonjenje, slavnostno: »Aleluja!« široko zapeta ljudska: »Zveličar je iz groba vstal!« nato spet zvonjenje, orgle, pesem: »Zveličar naš je vstal iz groba!«, za konec pa radostni: »Te Deum!« — »Velika noč« predstavlja slavnostno nedeljsko opravilo s petjem in središčem: govorom o svetosti nedelje...

4. »Šmarnice« se začne z večnolepo: »Spet kliče nas venčani maj!« Govor opozarja na večni mejnik, ki je naš cilj, konec na izzveni v pesmi »Lepa si, Marija...« — »Slovesne litanije Matere božje« poje mašnik in zbor z vpletanjem znanih ljudskih odpevnih »O Marija, Ti Devica...«, »O Mati najbolj sveta...« in druge.

5. »Romanje k Materi božji«. I in II. del. — Prvi del predstavlja prihod, drugi pa slavo romarjev, vsakokrat z nagovorom in romarski-

mi pesmimi, ki morda vse niti še zapisane niso (O, Marija, naša Mati, mi sem k Tebi prišli smo — Romar prihitel sem k Tebi, o Mati — Marija, nebeška kraljica, celega sveta Gospa).

6. »Poroka«, — zanimiv in za ameriške razmere velevažen prizor: orgle, pesem deklet, obred z odgovorom ženina in neveste, nagovor (»...Le cerkev je tisti kraj, kjer se sklepajo zakoni...«), in spet pesem. — »Nova maša« hoče pokazati ves čar prve daritve s pozdravom »Novomašnik bod' pozdravljen!«, radostnim »Gloria in excelsis Deo!«, z nagovorom in zaključno pesmijo.

7. »Našim najdražjim v spomin«, I in II. del. — Oba dela obsegata naše žalostinke in nagrobnice, nagovor o posmrtnosti, polu tolažbe in upanja.

Ko sem pred dvema mesecema in pol prvi-krat čul vse te plošče, me je marsikatera garila do dna.

Človeku, ki je občutil bridkost tujine, bo tem bolj razumljiva neizmerna vrednost teh plošč, ki s sugestivno silo petja, orgel, doma

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par ali prostor drobne vrstice 150 Din. Najmanjši znesek 5 Din Oglasi nad 9 vrstic se računajo višje Za oglaševanje strogo trgovskega in reklamnega značaja vsaka vrstica 2 Din Najmanjši znesek 10 Din. Pristojbina za šifro 2 Din Vsak oglas treba plačati pri naročilu. Na pismena vprašanja odgovorjamo le, če je priložena znamka. Ček račun Ljubljana 10 349. Tel št. 23-28

Službe iščejo

Šofer
išče službo k osebnemu ali tovornemu avtomobilu. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 698.

Kovaški pomočnik
dobro izvežban v kovanju voz in podkovanju konj išče dela v bližini Ljubljane. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 804.

Prodajalka
starejša, samostojna moč, mešane stroke, išče službo. - Ponudbe pod »Dobro nastop« v upravi.

Učenka
za trgovsko obrt išče mesta. Nastop takoj. - Naslov se izve v upravi »Slovenca« pod št. 772.

Prodajalka
mlajša moč, izvežbana v mešani stroki želi mesta v trgovini. Nastop takoj. - Ponudbe pod značko »Vestna in zanesljiva« št. 777 na oglasni oddelček »Slovenca«.

Službodobe

Pletilja
verzirana na vseh ročnih pletilnih strojih, se sprejme takoj v stalno službo. Naslov v oglasnem oddelku »Slovenca« pod št. 806. Vitanje.

Služkinjo
snažno in pridno, z znanjem kuhe, sprejem. - Naslov v oglas. oddelku »Slovenca« pod št. 802.

Učenec
se sprejme v trgovino z mešanim blagom na delu. Hrana in stanovanje v hiši. - Naslov v upravi pod »Pošten« št. 785.

ZAKONSKI PAR

za poljsko in vinogradsko delo se išče. Predstaviti: Maribor, Bresterica, knez Sulkowski.

HLAPEC

poročen, za poljsko delo in za vzgajanje živine, žena za vzgajanje svinj in za vrtno delo — se sprejmeta. — Maribor-Bresterica, knez Sulkowski.

Graščina na Dolenjskem
išče za svoj mali umetni mlin

MLINARJA

ki razume mletje na valjčke in kamne. Nastopi lahko takoj. - Ponudbe z navedbo dosedanje službe na »Mlinar« pod št. 756 upravi »Slovenca«.

OBLAČILA

vseh vrst za vsakogar in za vsako priliko
izredno ceno
L. MAČEK - LJUBLJANA - Aleksandrova 12

Učenko

v trgovino z mešanim blagom z meščanskošolsko izobrazbo, zdravo in krepko, sprejem takoj. Rapelj, Sv. Križ p. Litiji.

40 pridnih kopačev
in učnih kopačev dobi trajno zaposlenje pri premočniku And. Jakl d. d., Krmelj na Dolenjskem. Reflektira se samo na izurjene, pridne delavce.

Former-livarja

izkušenega, iščejo za takojšen nastop. Ponudbe je poslati na: Osječku Ljevaonice željeza i tvornicu strojeva d. d., Osijek.

Trgov. vajenca

dobro razvitega, poštenega, z dobrim spretnostmi, takoj sprejme Anton Jaklin, trgovina z mešanim blagom in lesom.

Iščemo za čimprejšnji nastop

elektromonterja

s prakso za popravilo in vzdrževanje raznih električnih strojev in naprav visoke in nizke napetosti, nadalje

strojnika

za veliko parno lokomobilno in Dieslov motor, ki je zmogel obenem vseh tozadevnih popravil, ter

dva do tri ključavničarje

za popravilo raznih strojev. Starostna doba ponudnikov sme biti samo do 40 let. Ponudbe z navedbo plačilnih zatev in popisom sedanje prakse je poslati »Ravnateljstvu svinčene rudnika v Mežici«.

Pouk

Kuharski tečaj

tromesečni, na dr. Kerkovi mešč. gospodinski šoli v Zg. Šiški se prične 3. febr. 1930. Pouk se vrši od pol 3 do 7 zvečer.

Stanovanja

Stanovanje

dvosobno s pritliklinami, iščem za marec ali april. - Cenj. ponudbe upravi »Slovenca« pod »Mirna stranka«.

Dva mlada fanta

sprejem na stanovanje po nizki ceni - Naslov v upravi Slov. pod št. 803.

Denar

Družabnika

sprejem za povečanje čevljarstva, do sedaj dobro vpeljanega. - Dopise na upravo »Slov.« pod »Stajersko« št. 757.

Vnajem

Delavnica

prostorna, z električno razsvetljavo, v sredini mesta, pripravna za vsako obrt, se da v najem. Poizve se v upravi »Slovenca« pod št. 655.

Pekarno

3 sobno stanovanje, trg. lokal - se pod ugodnimi pogoji daje takoj v najem. - Vprašati: Nassimbeni, stavbenik, Maribor, Vrtna 12.

LOKAL

za pisarno

se takoj odda. Slomškova ulica 33, pri cerkvi Srca Jezusovega

Posestva

Hiša

z lepim, velikim vrtom naprodaj v središču mesta, in dve solčni parceli. - Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 680.

Radi preselitve

prodam novo enonadstropno hišo s 3 stanovanji in trgovskim lokalom na prometnem kraju blizu Ljubljane Naslov v upravi lista pod št. 729.

Amerikanci, pozor!

Gostilna v mestu, prvovrstna, en jeh vrta, dobro ohranjeno in prenovljeno poslopie, se prodaja za 650.000 Din. Naslov v upravi »Slovenca« št. 805.

Glasba

Pianino

z lepim glasom, dobro ohranjen, se ugodno prodaja. - Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 774.

Klavir

dobro ohranjen, kratak, ceno naprodaj. - Naslov v upravi »Slov.« št. 700.

Kupimo

Tovorni avto

ali osebni, malo rabljen, kupim od 40—60 HP. - Ponudbe je poslati na upravo »Slov.« pod značko »Avto 1930/40—60 HP.« št. 430.

Tovorni auto

malo rabljen, dobro ohranjen, 1500—2000 kg nosilnosti, novejši tipe, kupim. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Auto« št. 716.

Bukove deske

nežamane, od 3—10 cm, kupimo. - Ponudbe pod »Takoj« na upravo Slovenca pod št. 744.

Oglje in trame

vsake količino — kupuje stalno tvrdka Škrbec & Bartol Ljubljana Miklošičeva cesta 6

Kupim aparat

za polnjenje akumulatorja z izmeničnim tokom. Ponudbe na A. Zupanec, Srednja vas 64, Bohinj.

Vsakovrstno

zlatu kupim
po najvišjih cenah.
CERNE juvelir Ljubljana
Woltova ulica št. 3

Prodamo

Puhasto perje

kg po 38 Din, razpošiljam po povzetju najmanj 5 kg Potem čisto belo gosje kg po 130 Din in čist beli puh kg po 300 Din. — L. Brozovič, Zagreb, Illica 82. Kemična čistilna perla.

Kavarna v Zagrebu

zelo dobro ideoča, popolnoma na novo urejena, z vsemi praviciami, v centru mesta, se prodaja. — A. Škrlec, Zagreb, Vinogradska c. 2a.

Pletil. stroje švedske

krožne, ima zastopstvo Tehna, Ljubljana, Mestni trg 25, I. nadst. - Išče-mo povsod zastopnike.

Pisalne stroje švedske

ima zastopstvo Tehna, Mestni trg 25/I. - Išče-mo povsod zastopnike.

Pekarijo

dobro vpeljavno v Mostah pri Ljubljani, prodam za 158.000 Din. Franc Jerko, Črnuče pri Ljubljani.

Lucovo peč

malo rabljena, v najboljšem stanju, prodaja takoj »Nova založba« na Kongresnem trgu.

Železen štedilnik

prodam. - Kos, Tržaška cesta, Stan in dom, Ljubljana.

Spalnica

črešnjava, nova, elegantna, naprodaj. Ivan Mrhar, Stanežiče, Šent Vid nad Ljubljano.

Vezenje

nevestinih oprem, zavos, pregrinjali, najcenejše in najkrajše. Matek & Mi-keš, Ljubljana, poleg hotela Štrukelj. Entlanje, aženiranje, prediskanje takoj.

Pokličite telef. 3421

in nevarnosti s strani elektr. toka Vam odpravi-mo! HAVLICEK FRAN, konces. elektroteh. podjetje, hotel »Soča«, Sv. Petra cesta 5, Ljubljana, inštalacije, renoviranje, predelava vseh elektroaparatur, likalnikov, lončkov, telefoni, zvonila, signali itd.

18 Din likanje

moške ali damske obleke Vso moško, damsko garderobo naihtraje zlikaj, čisti, temeljito popravi, tudi obrne Wallet Express, Ljubljana, Stari trg št. 19. Za koncerte in druge prireditve takoj. Isto za gospode potnike. Sporočite, pošlamo po obleko.

Postelnjake

belo emailirane, pralni-ce in ovijalnice za perilo, mreže za vinske filtre, šibre - prodaja ugodno Franc Stupica, železnina, Ljubljana.

Talarje, birete

in šemise za vlač. duhovščino izdeluje fino in po nizkih cenah Fr. Himmelreich kroy, mojster Ljubljana, Pred škofijo 9-11

Z lasmi je

kakor z zobmi: Ne gub jih, dokler jih imaš! Mazilo »Ines« je edino naravno sredstvo za rast las, ki odstranjuje prhljaje in prepreči osivelost. Lonček 38 Din. - Razpošilja po povzetju: Zastopstvo »Ines«, Ljubljana, Mero-sodna 1/I - 24.

Olje

olično, zajamčeno čisto, razpošiljam v poštnih zavojih proti predplačilu franko v vsak kraj Jugoslavije. 5 kg Din 105-50, 10 kg Din 205-50.

Tvrdba A. VOLK

Ljubljana, »Goslije« c. 4
audi: najceneje vse vrste sušeničnega moka in druge mlevske izdelke
Zahvala je cenik

Premog

in drva najboljši vrste dobavlja I. Pogačnik, Bohoričeva 5. Telefon 2059.

Zoper revmatizem

išijas, trganje, živčne bolezni, bodljaje itd. rabite davno preizkušeno protinski cvet

ki ga Vam pošlje z navodilom in s poštnino za 40 Din lekarna pri »Angelu varhu« na Vrhniki 23. - Drugod se ne dobi.

Mož s plešo

izgleda star. Ne gub lase, dokler jih imaš! »Ines« je edino naravno sredstvo za rast las, proti prhljaju, osivelosti in lisam. Lonček 38 Din. - Razpošilja po povzetju: Zastopstvo »Ines«, Ljubljana, Mero-sodna ulica 1/I — 24.

**Vsa lepota naših
divnih pokrajin**

ie brez učinka, če nas boli glava.

Vzemi

Aspirin-tablete,

in veselje do življenja in

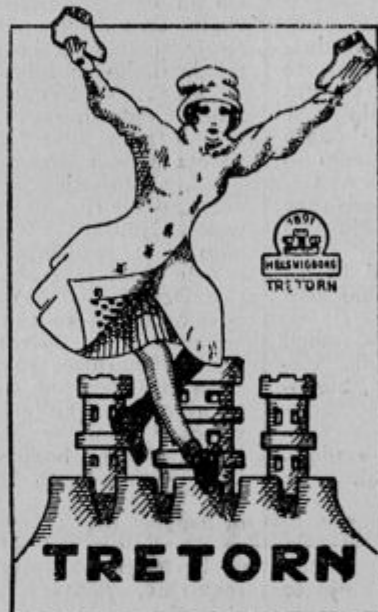
narave se kmalu povrne.

Samo morate zahtevati ved-

no pristni zavoje "Bayer" s

modro-belo-rdečo

znamko.

»TRETORN«

varuje pred mrazom in se odlikuje po nenadkriljivi kakovosti in elegantni fazoni. Dobivajo se v vseh boljših trgovinah naše kraljevine

Kupujte samo

»TRETORN«

galoše in čevlje za sneg ker ni boljših.

**POZOR AMERIKANCI!
REDKA PRILIKA!**

**VELIKO, LEPO
ARONDIRANO
POSESTVO Z LIČ-
NIM GRADIČEM**

se da pod zelo ugodnimi pogoji v našem. Posestvo se nahaja v zelo lepem kraju na Dolenjskem, pol ure od mesta, ob državni cesti, ki veže kraj z Ljubljano in Zagrebom. — Ponudbe je poslati na naslov: VIL. GLOBOČNIK, graščakinja na DOBRAVI pri Kostanjevici na Krki

OGLAS

KONZERVNE TOVARNE, družba z o. z., na Vrhniki, prodajo na dan 29. t. m. ob 9 dopoldne potom prostovoljne sodne javne dražbe vse svoje nepremičnine v sledečih skupinah:

- Skupina I. Hiša št. 8 z vrtom . . . izključna cena Din 70.000.—
Skupina II. Hiša št. 9 z vrtom . . . izključna cena Din 260.000.—
Skupina III. Žaga z delavnico za zaboje, urejena z modernimi stroji in veliko sušilnico ter lastnim industrijskim tirom in ca. 20.000 m² sveta za skladišče lesa. Kapaciteta ca. 15.000 m³ zrezanja okroglega lesa in 250 do 300 vagonov zabojev (friz itd.) . . . izključna cena Din 750.000.—
Skupina IV. Tovarna kot taka s ca. 9000 m² zazidanega in nezazidanega sveta, s služnostno pravico na industrijski tir, posebno pripravna za kako tekstilno ali kemično tovarno . . . izključna cena Din 410.000.—
Skupina V. Stavbeni svet v izmeri ca. 18.000 m², bodisi v celoti, bodisi v malih parcelah od ca. 1000 do 2000 m², izključna cena Din 210.000.—

Vsa zgoraj navedena zemljišča ležijo ob glavni cesti Ljubljana—Trst. Podrobne informacije glede dražbe in dražbenih pogojev se dobijo pri Vrhniskem okrajnem sodišču. Druga pojasnila se dobijo pri g. dr. Feliks Hauer, Ljubljana, Knafljeva ulica 4 in pri ogledu na licu mesta iz prijaznosti pri g. I. Magušarju, Vrhnika 9.

Z globoko žalostjo naznanjamo vsem č. sobratom in prijateljem, da je mnogočastiti gospod

Ivan Toman

dekan Nove cerkve, župnik vojniški itd.

v nedeljo 19. t. m. po kratkem, a silno mučnem trpljenju odšel po plačilo k Njemu, ki mu je ves čas svojega življenja služil kot goreč služabnik.

Pogreb prebalega pokojnika bo v sredo ob 10. Vojnik, dne 20. januarja 1930.

Marija, sestra.

Alojz Ocvirk in Franc Bohanec, kaplana.